

libraryline

Moneystains

Breda Beboan

Ova knjiga je namijenjena isključivo u kulturne
i obrazovne svrhe.

U Hrvatskoj objavio Institut za suvremenu umjetnost,
Zagreb.

Prvo izdanje na hrvatskom jeziku, Svibanj, 2023.
2023 © Boško Beban, Institut za suvremenu umjetnost i
Trieste Contemporanea, Trst
Tekstovi © autora
ISBN 978-953-8027-15-4

Tisak i uvez Kerschoffset, Zagreb

Moneystains

Breda Beban

scenarij napisan 1996. – 1997.
u suradnji s
Hrvojem Horvatićem i Chrisom Darkeom

Breda Beban
Moneystains

Originalni tekst napisan 1996. – 1997.
u suradnji s
Hrvojem Horvatićem i Chrisom Darkeom

Uredila
Dubravka Šantolić Cherubini

Pogovor
Dubravka Šantolić Cherubini
Popratni tekst
Chris Darke

Prijevod
Bartol Babić Vukmir

Grafičko oblikovanje
Giulia Lantier

Koordinatorica knjižnice Trieste Contemporanea
Elettra Maria Spolverini
libreryline koordinatorice
Giuliana Carbi Jesurun, Janka Vukmir

Ovaj do sad neobjavljeni scenarij Brede Beban te njegovi prijevodi na talijanski (2022.) i hrvatski jezik (2023.) priredili su Knjižnica Trieste Contemporanea iz Trsta i Institut za savremenu umjetnost iz Zagreba u novoj ediciji *libraryline Trieste Contemporanea*, koja sabire neobjavljene tekstove i prve prijevode autora koji su uvelike doprinijeli europskoj vizualnoj umjetnosti ili njenom razumijevanju.

Knjiga je sufinancirana sredstvima Grada Zagreba i objavljena uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

Moneystains je, kako pojašnjava Chris Darke, kompozitni naslov koji su autorica i njeni suradnici izmislili. Namjera je da se stains (mrlje) interpretira kao imenica, ali i kao glagol. To je također spoj riječi koji sugerira sliku i filmu daje njegovo semantičko ozračje – novac zaprlja sve što dodirne.

Moneystains

MOSKVA 1991.

SCENA 1

EXT. TERASA NA KROVU STAMBENE ZGRADE. POSLIJEPODNE.

Grickalica za nokte snažno škljoca dok muškarac reže nokte gotovo do žive kože. Komadići noktiju padaju na hrapavu ciglenu površinu. Dok reže svoje nokte, CHRIS, Englez u ranim četrdesetima, naslonjen je na ogradu terase na krovu zgrade. Na iznenadni zvuk metalnih vrata podiže glavu. FYODOR, Rus u ranim tridesetima, sav zapuhan dotrči na terasu. Odjeven je u besprijekorno ispeglano odijelo koje mu je broj preveliko. CHRIS i FYODOR razgovaraju na ruskom, CHRIS s izraženim engleskim naglaskom.

CHRIS

Kasniš.

FYODOR

Skoro nisam stigao. Nemaš pojma kako je u centru grada.

CHRIS

Znam. Zato želim brzo sklopiti dogovor. Što mi imaš za reći?

FYODOR

Svi su isplaćeni. Za mjesec dana bit ćeš vlasnik cijelog bloka.

Očito vrlo komotan u svom zgužvanom lanenom Armani odijelu, CHRIS izvodi trik s kovanicom od pedeset penija koju neprestano okreće među prstima svoje desne ruke.

CHRIS

A što je s onima preko puta?

FYODOR se nasmiješi.

FYODOR

Drže ga radikali. Oni ne vjeruju u budućnost.

CHRIS pogleda prema FYODORU i također se nasmiješi. Ovoga puta CHRIS govori engleski.

CHRIS

Uskoro neće imati puno izbora.

FYODOR ne govori engleski.

FYODOR

Što si rekao?

CHRIS ponovno govori na ruskom.

CHRIS

Vrlo brzo će morati vjerovati u budućnost.

U tom trenutku kovanica od pedeset penija slučajno isklizne iz Chrisovih prstiju i on se nagne, gledajući je nezainteresirano, dok pada dolje na ulicu.

SCENA 2

EXT. TERASA NA KROVU. ZGRADA I ULICA ISPOD.
POSLIJEPODNE.

Scena odozgo, CHRIS i FYODOR prelaze preko terase na krovu. Na ulici ispod, mlada Ruskinja, IRINA, žuri kući. Noseći ceker pun namirnica, jedva uspijeva pod rukom zadržati fascikl i knjige.

SCENA 3

EXT. ULICA PRED STAMBENOM ZGRADOM. POSLIJEPODNE.

IRINA je u ispranoj ljetnoj haljini cvjetnog uzorka. Dok hoda, njena duga kosa kreće se gotovo neovisno o kretanjama njenog vitkog tijela. Iznenada primjećuje nešto na pločniku te se zaustavi. Nakon što se nakratko osvrne oko sebe, IRINA podigne svjetlucavu kovanicu od pedeset penija koja je CHRISU maločas ispala.

SCENA 4

INT. DNEVNI BORAVAK. STAN U STAMBENOJ ZGRADI. RANO
PREDVEČERJE.

Svjetlost zalazećeg sunca ulazi u dnevni boravak. Jedinu je drugi izvor svjetla TV ekran na kojem predsjednik Jeljcin, stojeći na tenku, proglašava kraj komunističke ere gomili ljudi okupljenoj na Crvenom trgu.

Punašan muškarac u srednjim šezdesetima ulazi u sobu. To je ALEKSANDER, Irinin otac. Vadi pribor za jelo iz ladicica, obriše usput vrata kuhinjskog ormara krpom s kojom zatim obriše znoj sa svog lica i vrata. Kad čuje kako se vrata otvaraju i zatvaraju, ALEKSANDER isključuje TV i i na tren se zagleda u krpu u svojoj ruci.

SCENA 5

INT. KUHINJA. STAN U STAMBENOJ ZGRADI. RANO
PREDVEČERJE.

Stol u kuhinji već je postavljen za večeru. Za stolom sjedi Irinina jedanaestogodišnja sestra, ANA, koja piše domaću

zadaću. IRINA ostavlja svoj fascikl i knjige na uglu stola, nagnje se kako bi poljubila svoju sestru i daje joj kovanicu od pedeset penija. ANA gleda u neobičnu stranu kovanicu, stavi na nju papir i krene brzim potezima olovke raditi njen frotadž.

ALEKSANDER se sjuri u kuhinju i ode do štednjaka, šmrcajući i mumljajući si nešto u bradu. IRINU i ANU zabavlja ovaj neobičan prizor njihovog oca kako priprema večeru. Govore na ruskom.

ANA

I, sestro, sestro, popravio je vrata i očistio je stan!

ALEKSANDER

Bok, Irina. Je li se itko od tvojih kolega pojavio danas?

Bez da pričeka odgovor, ALEKSANDER donese hranu za stol te zatim nakratko izađe iz kuhinje. Vрати se s fotoaparatom i ode do strane stola gdje je IRINA odložila knjige.

ALEKSANDER

Hajde cure, pridružite mi se s druge strane stola.

IRINA pogleda ANU i podigne obrve glumeći čuđenje dok slijede očve upute. U trenutku kad ALEKSANDER postavlja fotoaparat na hrpu Irinih knjiga, zaustavi se na trenutak te zatim podigne jednu knjigu.

ALEKSANDER

‘Slučajna obitelj’ Dostojevskog! Dobro je znati da barem jedan profesor na sveučilištu ima mozga. Jeste li razgovarali o priči o slavuju?

IRINA odmahuje glavom, ne.

ALEKSANDER

U ovakvim vremenima, dobar bi profesor trebao inzistirati na priči o slavuju.

ANA

Nisam nikad čula priču o slavuju.

ALEKSANDER vrati knjigu na stol, odloži fotoaparat na Irinine knjige, pritisne tajmer i zatim požuri da se pridruži svojim kćerima s druge strane stola.

ALEKSANDER

Ispričat ću ti priču, Ana. Pričekaj trenutak.

Zagrlivši svoje kćeri, ALEKSANDER sjedne između njih. Fotoaparat blicne. Potom odmah stavi hranu na tanjure. IRINA ustane da bi otišla po sol. Prolazeći kraj oca, na trenutak stavi ruku na Aleksanderovo rame. Iznenadena, primjećuje kako se njen otac jako znoji.

ANA

Ispričaj mi priču o slavuju.

Trenutak tišine.

ANA

Želim čuti priču o slavuju.

Naslanjajući glavu na zid, ALEKSANDER se počinje ljuljati u stolcu.

ALEKSANDER

Nekad davno, postojali su gostioničari koji su držali slavuje. Dakle, slavuj se raspjevao, a u gostionicu dolazi trgovac koji hoće da je sve po njegovom. „Koliko košta taj slavuj?“, pita trgovac. „Nije na prodaju“, odgovori mu gostioničar. „Koliko si platio ovu gostionicu?“, pita trgovac. „100 rubalja“, odgovori

gostioničar. „100 rubalja za slavuja, u tom slučaju“, izjavi trgovac. Gostioničar prihvati ponudu, a trgovac kaže: „Sad mi skuhaj slavuja.“ Gostioničar ga skuha i stavi na stol. Zatim trgovac kaže: „U redu, sad mi odreži komad u vrijednosti od 10 kopječki. To je sve što želim. Ostalo možeš zadržati za sebe”.

ANA je u potpunosti obuzeta razmišljanjem o priči.

ALEKSANDER sjedne uspravno. Iza njega, sivkasta se mrlja vidi na mjestu gdje je naslonio glavu. Očigledno već godinama sjedi na istome mjestu. Iznenada uzme kuhinjsku krpu sa stola i baci ju prema ANI, koja se trgne iz svog sanjarenja.

SCENA 6

INT. IRININA SOBA. STAN U STAMBENOJ ZGRADI. NOĆ.

U svojoj mračnoj sobi IRINA sjedi nepokretno na podu slušajući zvukove oca koji čisti kuhinju. Kako se zvukovi smiruju, IRINA pogleda prema tračku svjetlosti koji ispod vrata ulazi u sobu. Sjena njenog oca približi se, stane, te se zatim udalji.

SCENA 7

INT. STAN U STAMBENOJ ZGRADI. NOĆ.

IRINA izlazi iz svoje sobe. Hodnik je skoro sasvim u mraku, ali svjetlo dolazi iz sobe njenog oca. IRINA se polako približava otškrinutim vratima. Gledajući kroz prorez, IRINA vidi ALEKSANDERA s leđa. On se saginje te pažljivo slaže hrpe knjiga i papira u kartonske kutije. Police su skoro sasvim prazne, a ladice otvorene. Nesvjestan da ga IRINA gleda, ALEKSANDER je sasvim zaokupljen svojim privatnim ritualom. Njegove su kretnje mirne, ponavljaju se. S druge strane vrata IRINA ga čuje kako diše. IRINA se tiho okreće i vraća u svoju sobu. Polako zatvara prozor i gleda dolje na ulicu. Nakon nekoliko

trenutaka, začuje se skupina pijanih muških Rusa koja na ulici pjeva nacionalističku himnu.

SCENA 8

EXT. / INT. ULAZ. STAMBENA ZGRADA. KASNO JUTRO.

Noseći fascikle i knjige, IRINA dolazi do ulaza u svoju zgradu. Odjednom začuje pucanj. Dvije žene koje stoje u blizini požure u zgradu. IRINA gleda za njima te zatim, u iznenadnoj panici, otrči uz stepenice dok joj papiri ispadaju iz fascikala.

SCENA 9

INT. STAN U STAMBENOJ ZGRADI. KASNO JUTRO.

IRINA odlazi prema Aleksanderovoj sobi. Gurne vrata i vidi oca beživotno klonulog u svom stolcu. Krv se skuplja u lokvi oko njegovih nogu. Prostrijelna rana na njegovim prsima jasno daje do znanja da se ALEKSANDER upućao u srce.

Probljedjela od šoka, IRINA oklijevajući prilazi Aleksanderovom tijelu. Na njegovom stolu stoje krvlju pošpricana partijska iskaznica i remen s petokrakom na kopči. Bez da išta dodiruje, IRINA se okrene i polako izađe iz očeve sobe.

IRINA se zaustavlja kraj kuhinjskih vrata i gleda prema stolu. Među ostacima doručka uočava očev fotoaparatus i Anine preslike kovanice od pedeset penija. IRINA spusti kapke. Nakon nekoliko trenutaka otvori oči i brzo se usredotoči na nešto. Iza Aleksanderovog stolca, na zidu sivkasta mrlja označava mjesto na koje je običavao naslanjati glavu.

Prikazana u krupnom planu, IRINA prekriva mrlju na zidu svojim otvorenim dlanom. To je očajnička gesta nekoga tko pokušava dodirnuti nešto što je zauvijek nestalo. IRINA primakne ruku licu. Izgleda kao da će vrisnuti, no ne ispusti ni glasa.

IRINA prekrije svoje lice rukama.

UVODNA ŠPICA

LONDON, 9 GODINA KASNIJE

SCENA 10

EXT. ISTOČNI LONDON. RANO JUTRO.

Dugi, nijemi kadar naselja u istočnom Londonu, snimljen iz zraka. Vrtovi, drveće i detalji arhitekture jasno se vide dok se kamera kreće nisko iznad kuća i ulica.

SCENA 11

INT. KUPAONICA. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. RANO JUTRO.

Glaska se glazba čuje dok gledamo kako se glava naglo diže iz vode. U krupnom planu vidimo IRINU kako hvata zrak. Kosa joj je kratka i izgleda starije. Široki plan odozgo, IRINA leži u kadi punoj vode. Duboko udahne, zaroni i leži nepokretno dok ženski glas počinje pjevati uz glazbu.

PJESMA¹

I think I lost it
Let me know if you come across it
Let me know if I let it fall
Along a back road somewhere
Money can't replace it
No memory can erase it
And I know I'll never find
Another one to compare

IRINA polako izranja te duboko udahne.

PJESMA²

Give me some love to fill me up
Give me some time, give me some stuff
Give me some sign
Give me some kind of reason
Are you heavy enough to make me stay
Feel like I might blow away

IRINA poseže za kazetofonom i gasi glazbu. Zastaje, pa zatim nasloni glavu na kadu i zatvori oči. Govori engleski s ruskim naglaskom.

IRINA

Zovem se Irina. Ruski sam imigrant.
Izgubljena sam u prijevodu. Privlači me gravitacija neuhvatljivih trenutaka.

Ona otvori oči.

IRINA

To zvuči grozno...preromantično je...
pretenciozno.

Ponovno zatvori oči.

IRINA

Zovem se Irina. Ruski sam imigrant.
Želim biti spisateljica. Želim biti
respektabilni član društva.

Ona otvori oči.

IRINA

Ovo je pretenciozno i pomalo kičasto.
Ponovno zatvori oči.

IRINA

Zovem se Irina. Ruski sam imigrant.
Nakon svih ovih godina u Londonu,

govorim engleski čak i sama sa sobom.

IRINA začuje zvonjavu telefona.

SCENA 12

INT. DNEVNI BORAVAK. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. RANO JUTRO.

Gola, IRINA pojuri u dnevni boravak s malo namještaja i razbacanim knjigama. Prije nego što se domogne telefona, sekretarica se uključi i čuje se kako muškarac, PAUL, ostavlja poruku.

PAUL

(OFF)

Irina, Paul je.

Trenutak tišine. IRINA stane, pa se zatim udaljava od telefona. Ide prema neraspredjenom krevetu. Ovlaš ga prekrije pokrivačem. Očigledno je da nije baš organizirana.

PAUL

(OFF)

Držim fige za danas. Nazovi me ako hoćeš.

Dok stoji kraj kreveta IRINA podigne rukopis s poda te ode prema stolu na kojem se nalaze papiri, knjige, laptop, prepuna pepeljara i ostaci hrane. Jednim pokretom očisti ugao stola i na njega stavi rukopis. Pogleda prema prozoru. S druge strane ulice, može se vidjeti gotovo neprimjetna silueta CHRISA dok daje upute muškarcima koji istovaruju kutije iz velikog kamiona. IRINA ne obraća pozornost na taj prizor. Gleda u tragove sunčevog svjetla na parketu.

IRINA se nagnje prema stolu i poljubi rukopis. Potpuno uronjena u ovaj tihi trenutak pretvara ga u nešto više nalik ljubljenju ikone u Ortodoksnoj crkvi.

SCENA 13

EXT. PRED IRININOM KUĆOM. ISTOČNI LONDON. JUTRO.

IRINA zalupi vratima svoje kuće, stavi rukopis u crveni fascikl i zaustavi se na trenutak kako bi namjestila odjeću. Želi izgledati pametno. Dok prolazi zelenu ogradu pred svojom kućom, PAUL, zgodan mladi muškarac ide joj u susret preko ceste. Izgleda besklasno urbano, poput nekog tko ganja karijeru u umjetnosti ili medijima. Jednom kad progovori postaje jasno da dolazi iz obitelji srednje klase. Gledajući ravno pred sebe, IRINA nastavi hodati. PAUL ju sustigne.

IRINA

Paul, naporno mi je ovo. Danas mi je važan dan. Nisam cijelu noć spavala i nemam previše samopouzdanja.

PAUL

Htio sam ti dati nešto.

PAUL daje knjigu IRINI. Engleski prijevod 'Moskovskih bilježnica' ruskog pjesnika Osipa Mandeljštama.

IRINA

Od kad tebe zanima poezija?

PAUL

Našao sam ju među majčinim stvarima.
Unutra ti je posveta.

IRINA stane, uzme knjigu i pročita posvetu: „U svojim snovima spotičem se prema tebi, Paul”.

IRINA

Odakle je stih?

PAUL

Niotkud.

IRINA pogleda PAULA s izrazom nevjerice, pa zatim počne ponovo hodati.

IRINA

Ti imaš snove, a ja imam noćne more.
Hodam po Moskvi s ocem i govorimo engleski.

IRINI ispadnu crveni fascikl i knjiga. PAUL ih podigne.

PAUL

Ja kažem „san“, ti kažeš „noćna mora“.
Dao sam ti vremena, nisam te gnjavio,
držao sam se postrance.

IRINA

Znam.

PAUL

Dao sam ti vremena da razmisliš.
Možda smo oboje trebali vremena da
razmislimo. Ali fališ mi. Ako me nećeš
blizu...

IRINA govori u glas s PAULOM.

IRINA

Možda si ti svoje riješio, ali ja još uvijek
imam probleme.

PAUL

Riješit ćemo ih zajedno.

IRINA

Moram ići.

PAUL

Mogu li s tobom? Uranit ćeš. Uvijek
uraniš.

IRINA

Ne.

PAUL

Prije si me uvijek molila da idem s tobom prije važnih sastanaka.

IRINA

Nikad nisi došao.

PAUL

Danas sam tu.

SCENA 14

EXT. AUTOBUSNA STANICA. ISTOČNI LONDON. JUTRO.

IRINA i PAUL su na autobusnoj stanici, sjede na klupi.

PAUL

Irina...

Kad čuje Paulov glas, IRINA nagne glavu i okrene se u drugom smjeru. Pokretom glave otkrije svoj vrat. PAUL stavi ruku na njen vrat.

PAUL

Volim tvoj vrat. Svaki put kad kažem „ljubav“ i dalje nekako pomislim na tebe.

PAUL makne svoju ruku s Irininog vrata.

PAUL

Kad ti kažeš „ljubav“ misliš na oca i njegovu Rusiju.

IRINA kimne glavom nekoliko puta. Istina je.

PAUL gleda brojne ljude koji stoje na autobusnoj stanici, na putu na posao, gusti promet na ulici iza njih.

PAUL

Kog' vruga ja radim ovdje.

Šestogodišnji dječak odmakne se od grupe ljudi koja čeka autobus i pogleda prema IRINI i PAULU. Iznenada, dječakove se uši počnu brzo micati, sasvim neovisne od njegovog savršeno mirnog lica.

IRINA pogleda u dječaka, pa se potom okrene prema PAULU čiji se izraz lica odjednom promijenio. Ozareno je. PAUL ponovi dječakovu gestu te počne micati ušima. IRINA se malo nasmije. Oraspoloži se. Stavi otvoreni dlan na Paulovo lice i nježno ga odgurne.

Autobus se zaustavi. Dok se skupina ljudi počne kretati prema ulaznim vratima, žena zgrabi dječaka za ruku te ga povuče prema autobusu. IRINA ustane.

IRINA

Moram ići.

PAUL je i dalje nasmijan.

PAUL

Tu i tamo ne dovršavaš vlastite rečenice.
Ono što zapravo želiš reći je da moraš
ići da bi se mogli opet sastati.

IRINA ide prema autobusu. Ljudi još uvijek priječe put prema ulaznim vratima. Ona se okrene prema PAULU.

IRINA

Možemo možda na piće večeras.

PAUL

Nemam para.

IRINA

Ja častim.

SCENA 15

EXT. AUTOBUSNA STANICA. ISTOČNI LONDON. JUTRO.

Vrata se zatvore za IRINOM. Autobus odlazi.

PAUL je jedina osoba koja je ostala na autobusnoj stanici. Veliki osmjeh nestao je s njegovog lica. Primi se za glavu.

SCENA 16

INT. GLAVNA ŽELJEZNIČKA STANICA. JUGOISTOČNI LONDON. JUTRO.

Stojeći mirno, IRINA se spušta pokretnim stepenicama. Iako je okružena mnoštvom, atmosfera na stanici čini se vrlo tiha. Dok se kreće prema odrpanom pijancu naslonjenom na prozor trgovine alkoholnim pićima, atmosferični zvukovi stanice odjednom postanu glasniji. IRINA nakratko zastane, posegne rukom u svoju torbicu te baci sitan novac u kartonsku kutiju pred pijancem.

IRINA

Zovem se Irina. Ruski sam imigrant.

Zaželi mi sreću.

IRINA brzo nestane u gužvi.

SCENA 17

INT. GLAVNA ŽELJEZNIČKA STANICA. JUGOISTOČNI LONDON. JUTRO.

Pomno motreći ljude, CHRIS stoji na glavnom prolazu. Očito je da čeka ili traži nekoga u gomili. Fokusira se na muškarca s torbom nekoliko metara ispred sebe.

CHRIS polagano, ali sigurno pogleda na ručni sat. Čovjek ispred njega ponovi njegovu kretnju. CHRIS dodirne svoj remen i muškarac potvrdi da je on Chrisov kontakt ponavljajući njegovu kretnju. Iznenada se čovjek sagne kao da će vezati žnirance.

Netko se približi CHRISU s leđa te mu naglo gurne torbu u ruku. CHRIS pogleda iza sebe pokušavajući identificirati

osobu koja već nestaje u gužvi. Kad se okrene, otkrije da je i njegov imitator nestao.

Udaljavajući se od mjesta primopredaje, CHRIS malo otvori torbu te opipa svežnjeve unutra. Protrlja papirna-te novčanice između svojih prstiju. Izgleda sumnjičavo. Nešto nije u redu.

U blizini, odrpani pijanac naslonjen je na izlog trgovine alkoholnim pićima. CHRIS izvuče novčanicu iz torbe i ispusti je u kartonsku kutiju pred pijancem, brzo prolazeći.

U nevjerici, pijanac bulji u novčanicu. Ogleda se oko sebe kao da traži dopuštenje, no CHRIS je već nestao u gužvi. Pijanac polako podigne novčanicu te odmah uđe u trgovinu.

U međuvremenu, CHRIS se smjestio na kat iznad glavnog prolaza te gleda kako zaštitari pijanca istjeruju iz trgovine. PRODAVAČICA uzima paket od četiri piva iz njegovih ruku te baca novčanicu na njega.

SCENA18

INT. URED U IZDAVAČKOJ KUĆI. JUGOZAPADNI LONDON.
DAN.

IRINA

Promijenila sam „prazno srce“ u
“napušteno srce“. „Prazno“ implicira
da je srce lika samo prazno. Naš je lik
napušten i izoliran. „Napuštено srce“
precizniji je prijevod.

U prostranom uredu punom starinskog namještaja, IRINA prolazi kroz rukopis s izdavačem, RUPERTOM SHUTTLEWORTHOM, Englezom u šezdesetim godinama. RUPET kimne IRINI dok polagano hoda između velikog radnog stola i otvorenih vrata koja vode na balkon.

IRINA

Napravljeno je par izmjena u 23., 27.

i 32. poglavlju s kojim Olga Petrovna nije mogla izaći na kraj. Pročitat ćeš ih. Mislim da su OK. Također sam dodala nekoliko stvari u predgovor, mislim da su ključne za razumijevanje Tolstojevog spisateljskog procesa. Tolstoj je 14. ožujka 1889. G.A. Rusanovu napisao pismo iz kojeg vidimo da je priča utemeljena na činjenicama, pa sam s toga prešla na...

RUPERT SHUTTLEWORTH

Povijesne su činjenice uvijek problem pri izdavanju klasika. Moja žena i ja čak smo mislili napraviti akademski primjerak. Ah, mi o vuku...

Kad IRINA zastane, zbunjena njegovom upadicom, niska, zgodna žena, našminkana i nakićena, uleti u ured bez kucanja. To je OLGA PETROVNA, Rupertova žena i Irinina suprevoditeljica. Približi se stolu govoreći u glas sa svojim mužem, ali sa jakim ruskim naglaskom.

OLGA PETROVNA

Evo oglednih primjeraka za zbirku Tolstoja.

OLGA PETROVNA pozdravi IRINU na ruskom, pa mahne papirima kao da ih pokazuje IRINI koliko i mužu.

IRINA

Ali tek sam dovršila predgovor, a prijevod definitivno treba pročitati još jednom...

OLGA PETROVNA

Predgovor ne ide u knjigu. Ionako ih nitko ne čita.

IRINA pogleda OLGU, zapanjena.

RUPERT SHUTTLEWORTH

Raspored nam je strašno gust u ovo doba godine. Moramo požuriti objavljivanje.

IRINA se nagne nad ogleadne primjere te čita na glas.

IRINA

‘Uredila i prevela Olga Petrovna Shuttleworth’.

RUPERT SHUTTLEWORTH

Tehnički, Olga je urednik i prevoditelj. Naći ćeš to u ugovoru. To je ustaljena praksa.

IRINA

Ali ja sam napravila prijevod.

OLGA PETROVNA

Koješta. Pomogla si mi.

OLGA PETROVNA iziđe iz sobe. Sasvim izgubljena, IRINA sjeda nazad u stolac koji joj se izmakne.

SCENA 19

EXT. IZDAVAČKA KUĆA. BALKON. JUGOZAPADNI LONDON. DAN.

Kroz vrata balkona vidimo IRINU kako pada na pod držeći svoje papire dok RUPERT zaobilazi stol kako bi joj pomogao, usput brižno komentirajući.

IRINA, ljuta i osramoćena, iziđe na balkon, zastane kraj ograde te pogleda u tmurnu panoramu grada. Da nije toliko ponosna, IRINA bi se rasplakala. Zarola rukopis te krene rolom grepsti po gipsanoj štukaturi na zidu. Zid se trusi, papir se trga.

SCENA 20

INT. IZDAVAČKA KUĆA. JUGOZAPADNI LONDON. DAN.

RUPERT nijemo stoji kraj svog stola. IRINA uđe natrag u ured, bez riječi pokupi svoju torbicu i crveni fascikl i ode.

IRINA uleti u mali zahod da se popiša. Otvori vrata. OLGA PETROVNA ga je već zauzela. Bespomoćno pogleda IRINU. IRINA ljutito zalupi vratima.

SCENA 21

DAN. EXT. ULICA. JUGOZAPADNI LONDON. RANO
POSLIJEPODNE.

IRINA brzo hoda. Bijesna je i još uvijek ju tjera na pišanje. Pogleda oko sebe. Dućani i kuće, ali nigdje zahoda. Preko ceste vidi autobusnu stanicu iza koje se nalazi ograda koja zaklanja gradilište. Baci crveni fascikl u koš za smeće i pretrči cestu. Probije se kroz ogradu u napušteno gradilište. Kad podigne suknju i krene pišati, njena mokraća poteče ispod ograde i stvori lokvu kraj muškarčeve cipele.

Kad se vrati na ulicu, IRINA gleda oko sebe zbunjeno, shvativši da zapravo ne zna u kojem se dijelu grada nalazi. Za pomoć upita čovjeka u blizini koji, ljut na lokvu u kojoj je shvatio da stoji, ne odgovara. On samo prstom pokaže na znak koji stoji na autobusnoj stanici na kojem piše 'Kraj svijeta'. IRINA u nevjerici bulji u znak.

IRINA

(OFF)

Zovem se IRINA. Ruski sam imigrant.

Ovo je jadno.

Pokuša se orijentirati gledajući kartu autobusnih linija. Osjećaj bespomoćnosti nadjača njenu ljutnju te ona sjedne na usku klupu na autobusnoj stanici i zapali cigaretu.

SCENA 22

INT. GORNJI KAT DVOKATNOG AUTOBUSA. RANO
POSLIJEPODNE.

IRINA sjedi na prednjem sjedalu glave naslonjene na prozor. Ne mora se više suzdržavati ili sramiti. Suze joj teku jedna za drugom. Briše ih, no ne može ili ih ne želi zaustaviti.

Autobus stane na crvenom. IRINA iznenada primijeti nešto ili nekoga među prolaznicima na ulici. Nagne se naprijed i usredotoči se na ženu čije su ruke u zavojima, koja usprkos tome uspijeva držati bebu i poljubi ju u čelo.

I dalje uplakana, bez da zapravo zna zašto, IRINA odahne i smiri se.

SCENA 23

EXT. ULICA. RANO POSLIJEPODNE.

Žena s bandažiranim rukama nenadano stane kad joj velika, teška torba padne s ramena. Netko ju gurne odostraga. Ona se okrene i vidimo CHRISA.

ŽENA S BANDAŽIRANIM RUKAMA

Oprostite.

Iznerviran, CHRIS reagira s arogantnom gestom nekoga tko nema vremena za slabost i nesposobnost drugih. Nakon što napravi par koraka, ušće u predvorje velike banke.

SCENA 24

INT. PREDVORJE VELIKE INTERNACIONALNE BANKE.
POSLIJEPODNE.

Viđeni s leđa, CHRIS i otmjeno odjeveni BANKAR u kasnim pedesetima hodaju impresivnim interijerom od mramora i metala.

BANKAR

Predugo si u ovom poslu da ne znaš

kako to ide s gotovinom. To su osnovne stvari.

Suzdržavajući bijes, BANKAR stane i pogleda prema CHRISU koji nosi besprijekorno ispeglano odijelo koje mu je, čini se, broj preveliko.

BANKAR

Chris, platili su ti. Još uvijek čekamo. Imaš četrnaest dana da ispoštuješ isplatu. Partneri si ne mogu više priuštiti čekanje. Što radiš ovdje?

BANKAR napravi kretnju kojom pokušava reći „Ne govori ništa.“

BANKAR

Gdje si bio? Nisi primijetio novu ekipu? Instinkti su im neukroćeni i kreću se brzo. Trebali smo te odavno maknuti iz Istočne Europe.

CHRIS

Puno sam vam para zaradio u Istočnoj Europi.

BANKAR

Nisi ni ti loše prošao. Četrnaest dana.

BANKAR iznenada ušće u lift i čim su vrata pred zatvaranjem pritisne gumb s kojima ih otvori.

BANKAR

Ako ovaj posao bude unosan, možda ti dozvolim da se još neko vrijeme igraš sitnog lopova.

Vrata lifta glatko se zatvore, CHRIS se okrene i baci pogled na banku ogromnih prozora koji gledaju na prometnu ulicu. U prostranom predvorju je sasvim tiho.

SCENA 25

INT. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. RANA VEČER.

IRINA otvori frižider. Prazan je. Zalupi vratima. Otvori zamrzivač i uzme bocu votke iz njega. Ode po malu čašu. Dok si toči piće, shvati da je boca skoro prazna.

Držeći polupunu čašu, IRINA ode u sobu. Pada mrak. Ode do stola i upali lampu. Lampa treperi. Ona ju dotirne i svjetlo se smiri; kad makne ruku svjetlo se ugasi. Ponovi pokret nekoliko puta, zatim udari lampu koja padne sa stola na pod. Čaša joj je još uvijek u ruci. Kako se soba smrači, svjetlo se upali u kući preko puta.

IRINA vidi CHRISOVU siluetu kako se kreće u sobi. Ne zna tko je taj čovjek. Ispije to malo votke što ima.

SCENA 26

INT. BAR 'POINT 101'. CENTRE POINT. VEČER.

U modernističkom baru s ogromnim staklenim pročeljem, ruski film „Čovjek s filmskom kamerom“ Dzige Vertova projicira se na velikom platnu postavljenom nad ulazom. Iz unutrašnjosti bara projekcija izgleda kao da se pretapa preko ulice. IRINA i PAUL sjede za stolom na galeriji. Gledajući prema PAULU, IRINA vidi crno-bijele slike projicirane preko plavkaste pozadine koju čini prometna ulica ispod njih.

IRINA

Nije me briga.

Konobarica stavi piće ispred IRINE i PAULA te uzme par praznih čaša.

PAUL

Tebe nije briga?

IRINA

Ne.

PAUL uzme svoje piće, nagne se naprijed, kućne Irininu čašu. Govori uvjerenom.

PAUL

Za sve postoji prvi put. Ajmo proslaviti novu Irinu.

PAUL podigne čašu.

PAUL

Za Irinu koju nije briga i...za londonskog izdavača koji ju je preveslao. Mislila si da će ti ostvariti snove. Zar ne? Koliko se to već puta desilo? Ista stvar kao i danas? On stalno radi jedno te isto, a ti stalno hoćeš još. S koliko si muškaraca bila? Koliko? Kako možeš biti toliko pametna u krevetu i takva budala čim iz njega izađeš? Kad si s frajerom, za ozbiljno s frajerom, nikad mu ne daš blizu, ni na sekundu. Zato se nikad ne predaš? Zašto si toliko naivna kad je u pitanju taj tvoj san u kojem postaneš slavna spisateljica?

IRINA

Ne kužiš.

PAUL

Šta se ima za skužiti? Koja je razlika između prepuštanja muškarcu i prepuštanja snu?

IRINI je ovo prepojednostavljeno.

IRINA

Ne radi se o snu. Radi se o ideji.

Irinin pogled odluta od PAULA. Ona se usredotoči na

sekvencu krupnih planova običnih ljudi projiciranu na veliko platno iza njegovih leđa. IRINA kao da govori sama sa sobom.

IRINA

Slabi vrijede koliko i jaki.

PAUL

Molim?

IRINA

Očeva mantra – „Slabi vrijede koliko i jaki.“

PAUL

Nema ti spasa, ha? Sve dok odbijaš shvatiti kako ovo društvo funkcionira, ono će te ignorirati.

IRINA se nasmije svojim mislima, pa se nagne prema stolu i nasloni glavu na ruku.

IRINA

A ti shvaćaš kako funkcionira? Zato ti ide tako dobro.

PAUL

Mene za ovo društvo nije briga. Ni za jedno me društvo nije briga.

PAUL posegne prema IRINI i s obje ruke joj nježno podigne glavu.

IRINA

Kako možeš reći tako nešto? Ne osjećaš krivicu? Barem malo?

PAUL

Krivicu zbog čega? Slobodan sam.

IRINA

Slobodan za što?

PAUL se nasmije i približi IRINI.

PAUL

Slobodan sam gledati u tvoje golo tijelo i
vidjeti svoj najdraži krajolik.

Ne obraćajući pažnju na ono što PAUL govori, IRINA ga pomno pogleda. Još jednom je obuzeta trenutkom kad mu se na licu pojavi široki osmeh. Možda joj je seksi. Možda joj je seksi kad god se ovako nasmije.

PAUL

I ti se tako želiš osjećati prema
muškarcu, zar ne?

IRINA

Možda, ali me stvarno nije briga.
Hoćemo li naći dućan s pićem i uzeti
bocu votke?

SCENA 27

INT. PAULOV STAN. ISTOČNI LONDON. KASNO NAVEČER.

Čuje se glasna glazba. U zamračenoj i prostranoj sobi, IRINA i PAUL kreću se u grubom, neodoljivom ritmu rockabilly pjesme 'Folding Money' u 'punk' obradi Marka E. Smitha.

PJESMA

I went to the bank just to get a little
money
They told me very quietly
I just started feeling funny
They said
You ain't got a house, you ain't got a job
I ain't got a window and I ain't got a plug

It'll take a lot of bank notes to satisfy my
heart
If I could get my hands on some a
folding money³

IRINA i PAUL su puno popili i kad prvi put pokušaju uskladiti svoje pokrete, ishod je trapav, ali smiješan. Prateći ritam, PAUL imitira presavijanje novca. Promatrajući Paulove ruke, IRINA ga nakratko kopira i od tada, pa nadalje, njihov ples je sasvim usklađen. Nakon nekog vremena, oboje otkopčaju svoje košulje istovremeno i počnu ih vitlati u zraku. IRINA pogleda u PAULA i da, vrlo je seksi. Prepoznavši savršen trenutak, PAUL se približi IRINI i počne, u ritmu pjesme, savijati meke košarice Irininog grudnjaka sve dok joj obje bradavice ne budu vidljive.

SCENA 28

INT. PAULOV STAN. ISTOČNI LONDON. JUTRO.

Jutarnje sunce ulazi u sobu ravno kroz dva velika prozora i sada možemo jasno vidjeti da je namještaj u Paulovoj sobi poguran prema praznim zidovima kako bi se napravilo mjesta za brojne kartonske kutije koje zauzimaju sredinu sobe.

IRINA leži na madracu. Glave naslonjene na ruku gleda prema vratima. PAUL se ugura u sobu sjedeći u invalidskim kolicima. U krilu ima pladanj s dvije šalice kave. On odloži šalicu kave kraj madraca. Miris vruće kave ili pak nešto drugo nasmije IRINU.

PAUL

Skoro je pola deset, moraš ići u
Imigracijski ured, još si u krevetu; soba
mi je nakrcana s kartonskim kutijama;
donesem ti kavu u invalidskim kolicima i
ti ne kažeš ni riječi.

Dok PAUL govori, IRINA kraj madraca ugleda staru

fotografiju malenog dječaka i njegove majke, snimljenu u suncem obasjanom krajoliku. Lik je izrezan iz fotografije, pa se na dječakovu ramenu nalazi samo ruka nekog muškarca.

PAUL

Otac mi je sve ovo iskrcao pred vrata neki dan...majčine stvari. Ne zanima te?

IRINA

Istrenirao si me da ne postavljam pitanja. Sjećaš se? Engleska obitelj srednje klase, ne pokazuje se ljubav, nema se što za ispričati.

PAUL uključi motor kolica, pa se počne voziti oko i između kartonskih kutija. IRINA vrati fotografiju na mjesto otkud ju je uzela i sjedne na rub madraca. Među gomilom stvari na podu primijeti neobičan predmet načinjen od tri mala ogledala pričvršćena na motor. Pritisne gumb i ogledala se počnu pomicati u različitim smjerovima.

U krupnom planu, IRINA vidi odraz vlastitog lica dok se tri ogledala rotiraju neovisno jedno od drugoga. Paulova se ruka nakratko pomakne prema odrazima Irininog lica dok joj Paul oduzima taj predmet.

Bez stajanja, PAUL se odveze prema kartonskim kutijama i ležerno odloži predmet na jednu od njih.

PAUL

To je moja nova skulptura. Jučer sam ju napravio. Još nije gotova. Sad ide na baterije. Trebalo bi ju uključiti u struju tako da se kreće zauvijek.

Dok se PAUL i dalje vozi naokolo, IRINA ustane s madraca i krene prema sredini sobe.

PAUL

Nećeš me valjda pitati što znači? Irina,
još si tu, ali već mi fališ.

IRINA pokrene skulpturu iz sjene i postavi je na kartonsku kutiju koju osvjetljava jutarnje sunce koje ulazi kroz prozor. Nakon što se malo namuči namještajući je tako da reflektira svjetlo u sobu, IRINA bude zadovoljna.

IRINA

Poledaj.

Paulova se soba transformira. Dok se zraka sunca odražava od pokretnih ogledala, tragovi svjetla plešu po praznim zidovima.

SCENA 29

INT. TVORNICA ZRCALA. LONDONSKO PREDGRAĐE. DAN.

Jaka zraka sunca na tren obasja sivi zid.

CHRIS stoji u uredu s MONTYJEM, omanjim, sredovječnim muškarcem u šezdesetim godinama. Leđima su okrenuti prema dugačkoj staklenoj stijeni kroz koju vidimo ogledala kako se dižu na proizvodnu liniju. MONTY proučava novčanicu, držeći je iznad razine očiju.

MONTY

Vodeni žig je u redu. Zaštitna nit je jeftina legura. Doduše, nije loša. Ovo se prije šest mjeseci ne bi pokazalo pod plavim svjetlom.

CHRIS krene hodati uokolo. MONTY spusti novčanicu ispod razine stola i nategne ju nekoliko puta, osluškujući zvuk koji proizvodi.

MONTY

Papir je malo debeo. Ali ovakve stvari i dalje prolaze u Istočnoj Europi.

CHRIS

Moram brzo naći tržište.

MONTY pozorno pogleda CHRISA i kad telefon na njegovom stolu zazvoni, stisne gumb kojim se prebacuje poziv.

MONTY

Mogao bi to ovdje obaviti. Ima klubova koje vode Turci, Jugoslaveni...ili kako god da se sad zovu. Ali ne moram ti ja to govoriti...

CHRIS

Dužan si mi. Trajati će predugo. Sigurno imaš neku bolju ponudu.

MONTY

Koliko čujem, Slovenija gori. Daj mi par dana.

MONTY podigne novčanicu iznad očiju i primakne se lampi.

CHRIS

Kad se ovo počisti proslijedit ću ti dio.

Detalj novčanice od pedeset funti osvijetljen je odostraga. Otisnuti brojevi i uzorci jasno se vide. Na trenutak jaka zraka svjetlosti osvjetli novčanicu.

MONTY

(OFF)

Nadam se da i dalje znaš što i kako.

SCENA 30

INT. LUNAR HOUSE. ODJEL ZA IMIGRACIJU I NACIONALNOST PRI MINISTARSTVU UNUTARNJIH POSLOVA. CROYDON. DAN.
IRINA preda svoju torbu na rendgen. Dok IRINA prolazi

kroz detektor metala, začuje se alarm. Policajka ju pretražuje. Ispod Irinine košulje policajka otkrije malu petokraku na remenskoj kopči njenog oca. IRINA ot-kopča remen, odloži ga sa strane i ponovno prođe kroz detektor.

SCENA 31

INT. ČEKAONICA. LUNAR HOUSE. ODJEL ZA IMIGRACIJU I NACIONALNOST PRI MINISTARSTVU UNUTARNJIH POSLOVA. CROYDON. DAN.

Brojevi trepere jedan za drugim na elektronskom zaslonu. Pojavi se broj 99 i ostane na zaslonu neko vrijeme.

IRINA pogleda na zaslon, zatim na papirić u svojoj ruci. Predviđajući da će dugo čekati, duboko udahne, zatim pogleda u lica drugih ljudi koji sjede u čekaonici.

Pozornost joj privuče pogrbljeni, crnokosi muškarac u srednjim tridesetima koji se drži rukama za glavu i pritišće torbu na prsa. Ramena mu drhte. Kraj njega sjedi starija žena u sedamdesetima. Očigledno iz ruralnog područja, jakih, impresivnih crta lica osobe koja je mnogo toga preživjela. Ona nastoji umiriti muškarca nježno ga gladeći po leđima dok mu uzima torbu iz naručja. Odloži torbu između sebe i muškarca, otvori je i izvadi raznovrsne predmete koje posloži u krila gotovo ritualnim kretnjama.

Predmeti uključuju pletenicu kose vezanu vrpcom, male ne vunene rukavice, slatkiš zamotan u papir i zlatnu ogrlicu s dječjim zubom kao privjeskom. Žena naposljetku izvadi nešto zamotano u rubac koji odmotava vrlo obazrivo. Riječ je o fotografiji s bebom u srebrnom okviru. Pažljivo odloživši fotografiju među ostale predmete, u svom krilu dovrši prikaz koji evocira jaki osjećaj gubitka.

Žena gleda svoj improvizirani oltar neko vrijeme, zatim uzme bombon. Odmotava ga, stavi bombon u usta, okreće glavu i pogleda ravno prema IRINI. Ganuta, IRINA joj uzvraća pogled.

SCENA 32

INT. ČEKAONICA. LUNAR HOUSE. ODJEL ZA IMIGRACIJU I NACIONALNOST PRI MINISTARSTVU UNUTARNJIH POSLOVA. CROYDON. DAN.

IRINA preda svoju putovnicu i migrantsku iskaznicu ispod debelog stakla IMIGRACIJSKOJ SLUŽBENICI. IMIGRACIJSKA SLUŽBENICA govori u mikrofon.

IMIGRACIJSKA SLUŽBENICA

Viza Vam ističe za mjesec dana. Ako želite produjiti svoj boravak, morate podnijeti zahtjev za odsustvo na neodređeno vrijeme kako bi ste ostali u Britaniji.

IRINA si promrmlja u bradu.

IRINA

Odsustvo kojim ostajem...

Imigracijska službenica govori u glas sa IRINOM.

IMIGRACIJSKA SLUŽBENICA

Možete li glasnije govoriti?

IRINA je neugodno, pa se nagne i govori glasno.

IRINA

Želim se prijaviti za odsustvo na neodređeno kako bih ostala.

IMIGRACIJSKA SLUŽBENICA

Morate dokazati da ste u stanju uzdržavati se i osigurati si smještaj o vlastitom trošku bez rada osim kao samozaposlena spisateljica ili prevoditeljica. Morate dokazati da su Vaši radovi objavljeni. Najvažnije od svega, morate pogledati stanje na

Vašem bankovnom računu. Pazite da se prijavite prije nego li Vam viza istekne.

Premda je svjesna da nema više što za pitati, IRINA nastavi stajati na mjestu kao sleđena.

IMIGRACIJSKA SLUŽBENICA

Treba li Vam još informacija?

IRINA okrene glavu da sakrije suze. Bez ikakvog vidljivog razloga, osjećaj bijesa nadjača njen osjećaj bespomoćnosti. Raspoloženje joj se najednom promijeni. Tiho opsuje, žustro se krećući prema izlazu.

IRINA

Sranje.

SCENA 33

INT. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. SUMRAK.

Osvjetljena svjetlom lampe koja stoji na podu, IRINA iz torbice izvadi sve što se najčešće može pronaći u torbici jedne žene. Ode do svog radnog stola zatrpanog spisateljskim rekvizitima: papiri, knjige, olovke i laptop. Nakon trenutka razmišljanja, izađe iz sobe, pa se brzo vrati s par kartonskih kutija i košem za smeće. Krene micati sve sa stola gotovo mehaničkim pokretima – stavlja stvari u kutije ili ih baca u smeće.

IRINA podigne laptop i oklijeva. Dok razmišlja hoće li stati u jednu od dvije skoro pune kutije, u pozadini se, kroz njen prozor, vidi Chrisova silueta. Kad se IRINA sagne kako bi stavila laptop ispod stola, svjetlo u Chrisovoj kući se ugasi; izašao je van.

IRINA ode do lampe na podu i okrene torbu naopačke. Ispadne nešto prašine i šareni bombon. IRINA zastane. Sagne se i podigne bombon. Zatvori oči te ih, nakon nekog vremena, otvori. Skine omot i kuša. Polži površinu bombona nekoliko puta te ga iznenada stavi u usta, prožvače i proguta. Stavi torbicu sa strane, posegne za

telefonom i ukuca broj. Uključi se Paulova telefonska sekretarica, pa IRINA vrati slušalicu na mjesto i, bez znakovna frustracije u svojim pokretima, napusti sobu. Zna kamo ići.

SCENA 34

INT. PUB 'PRINCE GEORGE'. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

PAUL izvuče pladanj pun čaša iz suđerice i para mu zapuhne u lice. Kad podigne glavu, primijeti IRINU kako prolazi kroz puni lokal. Sjedne za šank. PAUL joj uputi upitan pogled dok toči votku u čašu. IRINA podigne ruku i pokaže palcem prema dolje. Dok PAUL stavlja čašu votke pred nju, netko ga pozove. Još uvijek gledajući prema IRINI, krene posluživati druge mušterije za šankom. IRINA popije piće naiskap.

Kraj IRINE stoji muškarac obučen u odijelo i košulju. Vjerojatno je u ranim tridesetima; ima jedno od beskarakternih lica s kraja dvadesetog stoljeća. Nagne se prema IRINI dok PAUL stavlja još jednu čašu votke pred nju.

ČOVJEK U ODIJELU

Lijepa žena poput Vas ne bi trebala piti sama.

IRINA se na trenutak okrene prema njemu, pa opet stane gledati pred sebe. Govori odlučno.

IRINA

Da smo ti i ja jedini ljudi na pustom otoku, ubojstvo bi bilo počinjeno. Odjebi.

Posegne za čašom i iskapi votku.

SCENA 35

INT. PUB 'PRINCE GEORGE'. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

PAUL stavi dvije čaše votke na šank. IRINA sjedi za stolom. Lokal je prazan. Poslije radnog vremena.

PAUL

Idem se samo presvući. Onda ću ti reći
što ćemo.

PAUL nestane iza zahodskih vrata. IRINA ustane i ode
do šanka.

PARALELNO ZAHOD.

PAUL se umije. Pogleda se u ogledalo dok je još mokr.
Nakon nekoliko trenutaka skine radnu odjeću i presvuče
košulju. Izvuče pismo iz džepa.

PARALELNO ŠANK.

Dok stoji za šankom, IRINA iskapi još jednu votku. Laga-
no pripita počne brojati na prste desne ruke. Kad podi-
gne peti prst, PAUL se pojavi i odmah krene govoriti. Sa-
vršen timing nasmije IRINU.

PAUL

Mogli bi se vjenčati.

IRINA

Da. Umjesto zasluga za svoj rad,
dobijem muža.

Praveći se da ignorira implikacije Irininog odgovora,
PAUL joj preda pismo koje je našao u džepu.

PAUL

Zašto ne? Mislio sam da te više nije
briga. Možemo se useliti u neki lijepi
stan i probati ponovno.

IRINA pogleda omotnicu.

IRINA

Ah, Ana! Ne mogu vjerovati da još
uvijek šalje pisma na tvoju adresu.

PAUL ispije svoje piće.

PAUL

Možda vjenčanje nije tako loša ideja.

IRINA se vedro nasmiješi.

IRINA

Možda?

PAUL

Irina, što ti u meni vidiš?

IRINA

U ovom trenu – lakoću. Ali većinu vremena ne znam.

PAUL se također kratko nasmiješi.

SCENA 36

EXT. ULICA. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

PAUL zatvara lokal dok IRINA polako hoda čitajući pismo svoje sestre. Krećemo se s IRINOM. PAUL se počne približavati IRINI s leđa, pa stane na trenutak.

PAUL

Koliko si votki popila večeras? Zanima me kako netko može toliko popiti i još uvijek ravno hodati?

PAUL sustigne IRINU.

PAUL

Nema veze. Što kaže tvoja sestra?

IRINA podigne glavu.

IRINA

Žali se na našu tetu. Znaš, na onu s kojom živi.

IRINA nastavi čitati pismo i nasmije se.

IRINA

Susjedova baka, Olga Semjonovna, ispala je kroz prozor mašući poštaru...s drugog kata. A Fjodor Petrović, to je tetin muž, lud je za medicinskom sestrom koja obilazi Olgu Semjonovu.

IRINA i PAUL stanu pred Irininom kućom.

PAUL

Predivne sestre, leteće babuške...Možda se moram preseliti u Rusiju? Ili bih mogao kod tebe prespavati večeras?

Kako se oboje počnu smijati, tako PAUL stavi obje ruke oko Irininog struka. Njegovi prsti napipaju nešto pod njenom košuljom. IRINA zakorači unatrag, pa podižući košulju otkrije kopču s petokrakom na očevom remenu.

PAUL

Ne donosi ti baš puno sreće u zadnje vrijeme.

IRINA se nasmiješi. Držeći svoje pismo, nježno odgurne Paulove ruke. Iznenada se začuje glasna glazba s vrha Irinine kuće. PAUL pogleda prema gore.

IRINA

Ne radi se o sreći, nego o sudbini.

IRINA pogleda preko ceste prema osvjetljenom prozoru iza kojega se CHRIS na trenutak pojavi. IRINA ulovi njegov pogled.

PAUL

Što si rekla, sudbina ili vjera? Koliko ti važan može biti jedan remen.

IRINA se okrene prema PAULU, otkopča remen i da mu ga.

IRINA

Više nije.

SCENA 37

INT. IRININ STAN. ISTOČNI LODNON. NOĆ.

IRINA upali svjetlo, ode do prozora i nasloni se gledajući na ulicu. Kroz prozor vidi PAULA kako stoji na ulici i namješta remen oko pasa, pa zatim ode. IRINA pogleda prema sestriinom pismu. Nekoliko suza padne na Aninu ćirilicu. Tinta se zamrlja i počne curiti.

IRINA odjednom osjeti da ju netko sve vrijeme promatra. Obriše suze i pogleda prema kući preko puta. Vidi CHRISIA kako nepomično stoji na prozoru. Kad shvati da ga IRINA gleda, brzo se makne.

SCENA 38

INT. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

IRINA leži na krevetu, glave okrenute u stranu. Dvije amaterske fotografije u boji nalaze se na zidu iza nje. Jedna od njih je posljednja fotografija koju je njezin otac snimio i na kojoj se nalaze on i njegove dvije kćeri. Druga fotografija prikazuje nepravilan sivkasti krug na bijeloj pozadini.

Očiju širom otvorenih, IRINA je zagledana u daljinu. Telefon zazvoni. Ona se ne miče. Kad se začuje zvuk telefonske sekretarice, IRINA počne govoriti tiho i u savršenoj usklađenosti s vlastitim snimljenim glasom.

IRINA

(OFF I ON)

Ovdje Irina. Nema me.

Prestane govoriti, no ne pomakne se. Telefon nastavi.

PAUL

(OFF)

Irina, ovdje Paul. Moramo razgovarati.
Kad sam došao doma, uzeo sam jednu
od majčinih knjiga...po prvi put sam
pronašao dio nje u njezinim stvarima.

IRINA ustane iz kreveta, upali svjetlo i podigne slušalicu.

IRINA

Reci.

PAUL

(OFF)

U knjizi nekog tipa koji se zove André
Gide. Na jednoj stranici je podcrtana
fotografija i na marginu je upisan
upitnik.

PARALELNO PAULOV STAN.

PAUL sjedi u invalidskim kolicima. U jednoj ruci drži knjigu, a u drugoj slušalicu. Uključi kolica i vozi se po sobi.

Iz Paulovog subjektivnog kadra, u krupnom planu, otvorena knjiga se počne pomicati ispred sobe u pozadini. Jasno vidimo podcrtani ulomak. Ispod Paulovih prstiju također vidimo fotografiju malenog dječaka i njegove majke. Paul počne čitati na glas u slušalicu.

PAUL

(OFF)

Vlak je u tom trenutku prolazio pored
padine što se vidjela kroz prozor...
Tko bi me primijetio? ...ova vrata što
bi se u tren oka otvorila i propustila ga
da se strovali van; bilo bi dovoljno da ga
samo malko gurnem; pao bi u tamu kao

kakva neživa masa; ... A sutra pravac
istok! ... Tko bi ikada što saznao?⁴.

PAUL isključi kolica, stane i zatvori knjigu.

PARALELNO IRININ STAN.

PAUL

(OFF)

U predgovoru je također podcrtana
frazu 'acte gratuit'. Što znači 'acte
gratuit'?

IRINA

To je kad netko nekoga ubije bez jasnog
razloga. Motiv se skriva duboko u
ljudskim obrascima ponašanja, pripada
svijetu ideja. Ili je možda motiv negdje
između zvijezda.

PAUL

Ne kapiram.

IRINA

Možda jednom hoćeš.

SCENA 39

INT. CHRISOVA KUĆA. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

CHRIS odmakne glavu od prozora kad se svjetlo preko
puta u Irininoj sobi ugasi. Sjedeći za stolom, drži bežič-
ni telefon i piskara nešto. Usred telefonskog razgovora s
MONTYJEM je.

MONTY

(OFF)

Očito iza njih stoji veća korporacija.

POLDE je jako efikasan. Mada je dečkima naporna

njegova strast prema srednjoeuropskoj povijesti. Malo je staromodan način na koji djeluje; vjerojatno ćeš vidjeti da voli knjižnice. Chris, ne tiče me se, ali zašto si ostao u Istočnoj Europi nakon zlatne groznice?

CHRIS uzme čašu votke sa stola i ode u dio sobe gdje je nagomilan namještaj i kartonske kutije. Na zidu su naslo-njene slike prekrivene folijom s mjehurićima. Ne vidimo puno, ali iz onoga što vidimo možemo nagađati kako je riječ o ruskim ikonama.

CHRIS

Ne tiče te se.

MONTY

(OFF)

Zaljubio si se u to mjesto. Ne? Sve ti se to uvuklo pod kožu.

CHRIS napravi gestu zdravice s čašom i kucne ju o slu-šalicu.

MONTY

(OFF)

Chris...

CHRIS

Da.

MONTY

(OFF)

Sretno sa zadatkom.

CHRIS spusti slušalicu, ispije votku i stisne 'play' na radi-ju. Ruska pop pjesma ispuni sobu, a on se vrati k stolu na kojem ima još pića, stavi par inčuna u usta i zalije ih gutljajem vina.

SCENA 40

INT. EXT. NIŽI KAT. LONDONSKI AUTOBUS I ULICA. SJEVERNI
LONDON. JUTRO.

Irinina ruka podigne otrcani časopis naziva „Zvezdana zagonetka“ koji je netko očigledno ostavio u autobusu. IRINA sjedne, prolista časopis nezainteresirano, pa ga ostavi sa strane. Podižući pogled, na sjedalu nasuprot njenog, primijeti svog susjeda, CHRISA. Pomno ga promotri. Izgleda pomalo grubo, oči su mu zatvorene.

IRINA

(OFF)

Sviđa mi se.

CHRIS otvori oči i pogleda ravno u IRINU. Ona brzo okrene glavu i pogleda kroz prozor autobusa u pokretu.

IRINA

(OFF)

Sranje. Podsjeća me na dom.

IRINA si ne može pomoći, pogleda u CHRISA ponovno. Njegove su oči zatvorene, pa ima vremena bolje ga promotriti. On je karizmatičan muškarac u ranim pedesetima.

IRINA

(OFF)

Nije Rus. Što čovjek poput njega radi u londonskom javnom prijevozu?

CHRIS podigne ruku i izmasira si sljepoočnicu. Jasno je da se ne osjeća baš najbolje.

IRINA

(OFF)

To je to, previše pije, zato me podsjeća na dom.

IRINA se nasmiješi. CHRIS otvori oči i pogleda prema njoj.

Ovoga puta ona ne okrene glavu. Nastavi se smiješiti, želi da osmijeh ostane prirodan, ali nekako joj ne uspijeva. CHRIS se ustane i ode do izlaznih vrata na kraju autobusa. Autobus na čas uspori. CHRIS iskoči dok se autobus još kreće i padne kad dodirne tlo. IRINA se brzo ustane i vidi kako se CHRIS kotrlja na ulici. Kondukter povuče hitnu kočnicu i autobus se naglo zaustavi nekoliko metara dalje.

IRINA izađe iz autobusa i stane. Iz daljine vidi CHRISA kako leži na podu; prema njemu trči neki muškarac. Muškarac pokuša pomoći CHRISU koji ga ljutito odgurne, pa ovaj izgubi ravnotežu. Muškarac ustane i ode bez riječi. Autobus ode dalje. IRINA i CHRIS sami su na ulici. CHRIS ustane i krene hodati. IRINA, bez razmišljanja, krene za njim.

SCENA 41

INT. EXT. ALFREDOVA ZALOGAJNICA I ULICA. SJEVERNI LONDON. RANO POSLIJEPODNE.

Vrijeme je ručka i zalogajnica je puna. IRINA krene ravno u toalet. Opere ruke gledajući se u ogledalo.

IRINA

Zovem se Irina. Ne znam što radim.

Začuje se zvuk puštanja vode i SREDOVJEČNA ŽENA izađe iz WC kabine. Njen izgled ističe kombinacija dizajnerske odjeće i nemarnosti; pokreti su joj samouvjereni. Stane pred ogledalo, pored IRINE, pa crvenim ružem maže usnice nonšalantnim vještim pokretom. Žene izmjene poglede.

SREDOVJEČNA ŽENA

Ja se ne zovem Irina, ni ja ne znam što radim.

IRINA izađe iz zahoda nakon žene, pa se nakratko zaustavi. Dok se pridružuje zgodnom mladom muškarcu za stolom kraj prozora, SREDOVJEČNA ŽENA položi dlan na njegovo rame i zadrži ga malo duže od uobičajene geste.

IRINA se nasmiješi, pa promotri prostor bara. Nekoliko stolova dalje od para, konobarica pred CHRISA donese hranu. On se zagleda u hranu, uzme komad tosta s tanjura, ustane i ode.

Ispred bara CHRIS zastane na ulici, njegov profil vidi se u prometnom ogledalu. IRINA gleda kako glave prolaznika zamjenjuju CHRISOVU glavu.

CHRIS pređe ulicu. Bez trunke oklijevanja, IRINA napusti lokal i slijedi ga.

SCENA 42

INT. KNJIŽNICA. SJEVERNI LONDON. DAN.

CHRIS stoji među policama. Uzme knjigu s jedne od njih i ubaci nešto među stranice.

IRINA sjedi za velikim stolom i promatra ga.

CHRIS ode, a IRINA priđe polici, uzme tu knjigu i pronade razglednicu s jednim od londonskih mostova. U rukom pisanoj poruci piše: 'Danas. Dva poslijepodne.' Zuri u razglednicu na trenutak, te je zatim vrati na mjesto.

SCENA 43

EXT. MOST. IZVAN GRADA. POSLIJEPodne.

IRININO lice. Napeta je i istovremeno pomalo uzbuđena. Osvrne se oko sebe, provjeravajući je li to most s razglednice. U daljini, preko vode, nalaze se skladišta i zavojita cesta – ugibalište. Ona stoji kraj ulične lampe. To je dobro mjesto za promatranje.

Crni taksi prođe kraj IRINE, skrene na most i zaustavi se na sredini. CHRIS izađe i krene hodati po mostu. Taksi produži dalje, skrene i prođe kraj Irine.

CHRIS stoji na ugibalištu. Srebrni Ford dolazi iz suprotnog smjera i zaustavi se pred njim. CHRIS priđe autu i uđe u njega.

Auto ostane parkiran na ugibalištu. Drugi auti prolaze.

SCENA 44

INT. AUTO. POSLIJEPODNE.

Na prednjem sjedalu sjede JANEZ, vozač, i POLDE, Slovenac u srednjim četrdesetima. POLDE se okrene prema CHRISU koji sjedi na stražnjem sjedalu i pruži mu razglednicu.

POLDE

Ti si, dakle, Montyjev prijatelj?

CHRIS uzme razglednicu i preda omotnicu POLDEU koji iz nje izvadi novčanicu i podigne ju prema svjetlu.

POLDE

Koliko ovoga imaš?

CHRIS

Petsto tisuća.

POLDE

Do kad?

CHRIS

Jedanaest dana.

POLDE

U tako kratkom roku mogu oprati samo određenu količinu. Morat ćeš biti u Ljubljani za ostatak. Mogu ti preporučiti par mjesta, ali za ovo će ti trebati pomoć koju ja ne mogu ponuditi – barem nekoliko tekliča. Neki čisti anonimci koje poznaješ. Mladi par, na primjer.

CHRIS

Koji je tvoj udio?

POLDE

Prvo mi treba dvadeset tisuća funti

da sve postavim i onda 25% ukupne transakcije.

CHRIS

Dobiješ dvadeset tisuća odmah i 15% transakcije.

POLDE

20%. Čini mi se da drugih opcija baš i nemaš.

CHRIS

Ne plaćam opcije.

Vozač se okrene i pogleda CHRISA.

POLDE

Ovo je Janez. Student povijesti.

JANEZ se CHRISU naceri.

SCENA 45

EXT. MOST. IZVAN GRADA. POSLIJEPODNE.

IRINA promatra auto na ugibalištu preko puta ceste. Srebrni Ford pomakne se prema sredini mosta, pa stane. CHRIS izađe iz auta koji okrene i ode. On primijeti lika u blizini koji odlazi i usredotoči se na IRINU.

CHRIS zastane, duboko zamišljen, pa nastavi hodati.

SCENA 46

INT. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. VEČER.

Svjetlo se upali na sekretarici telefona koji je na podu. IRINA se sagne i pritisne 'play'. Soba je slabo osvijetljena; predmeti i namještaj tamne su siluete.

LARISA

(OFF NA RUSKOM)

Irinočka, Larisa je. Gdje si? Propala si u

zemlju. Knjiga mora da je već gotova.
Vrijeme je za proslavu. Dolaziš večeras?
Oko pola osam, osam? Veselim ti se.

Dok se čuje poruka, kamera s IRINOM napušta sobu. Kamera stane kraj ormarića u hodniku. Na njegovoj se poliranoj metalnoj površini pojavi svjetlucavi kvadrat u trenutku kad IRINA upali svjetlo u kupaonici. Na tren vidimo odraz Irininog lika dok se kreće uokolo. Ona stane pred ogledalo i po prvi put vidimo kako se šminka. Očito je kako pokušava kopirati nonšalantne pokrete stručnjaka kakve je radila SREDOVJEČNA ŽENA u zalogaonici. Nakon nekoliko pokušaja IRINA savlada pokret. Usne su joj pune i crvene. Zadovoljna je. Uzme laganu jaknu i zalupi vrata za sobom.

SCENA 47

EXT. ULICA PRED PUBOM 'PRINCE GEORGE'. ISTOČNI LONDON. VEČER.

U praznom lokalu, PAUL prtlja po svojoj skulpturi s tri malena ogledala; očito spaja strujni kabel na ogledalo. IRINA neko vrijeme promatra PAULA kroz prozor, pa se zatim okrene i ode.

IRININO lice. Crveni ruž se malo previše vidi. Duboko zamišljena, IRINA izvuče maramicu iz džepa i obriše ruž.

SCENA 48

EXT. VRT VELIKE STAMBENE KUĆE. SJEVERNI LONDON. VEČER.

U osvijetljenom vrtu skupine ljudi govore glasno, nadvičući se s glazbom i smijehom drugih. LARISA, visoka mlada Ruskinja, odmakne se od jedne grupe, pa priđe IRINI s bocom u jednoj i dvije čaše u drugoj ruci. Govori glasno na ruskom.

LARISA

Sama si? Znači, mladi umjetnik je definitivno ispao iz igre?

IRINA slegne ramenima, zapravo ne zna.

LARISA

Oh, da sam ja na tvom mjestu, ne bi pustila lika koji može koliko puta mu se prohtije.

Smiješeći se, IRINA rukom prekrije Larissina usta. Zagrle se i poljube tri puta. LARISA natoči piće u čašu, preda je IRINI i brzo krene prema plastičnoj kutiji prepunoj leda i bocama votke. LARISA napuni svoju čašu, nazdrave na ruskom i ona odvede IRINU na tulum.

Među grupom ljudi s druge strane vrta stoji ZINOVIJ ZINK, ruski pisac. Izgleda kao da nastoji biti pristojan, ali čini se pomalo izgubljen; dosadno mu je. IRINA i ZINOVIJ primijete jedno drugo i podignu čaše.

SCENA 49

INT. VELIKA STAMBENA KUĆA. SJEVERNI LONDON. VEČER.

IRINA uđe u kuću i zastane kod kuhinjskih vrata kad joj žena uruči tanjur s hranom. U kuhinji se grupa ljudi skupila oko simpatičnog, debeljuškastog muškarca, ALEKSEJA, koji svira gitaru i strastveno pjeva na ruskom. On odmah primijeti IRINU. Govori ruski.

ALEKSEJ

Hej, Irinočka. Koliko se dugo nismo vidjeli? Tri, četiri, pet mjeseci? Dođi ovamo. Popiti ćemo po votku za svaki mjesec. Izbrisati ćemo proteklo vrijeme, kao da se nikad nismo ni rastali.

IRINA se nasmiješi i podigne tri prsta.

ALEKSEJ

Onda tri votke.

Žena se izdvoji iz grupe, uzme set malenih čaša i stavi tri čaše pred ALEKSEJA, tri čaše na drugu stranu stola

za IRINU. Žena napuni čaše votkom. IRINA se približi stolu. Savršeno koreografiranim i usklađenim kretnjama, ALEKSEJ i IRINA isprazne čaše jednu za drugom. Svi plješću. IRINA uzme svoj tanjur s hranom, izađe iz kuhinje, ode prema dnevnom boravku i sjedne kraj prozora. Dok jede, promatra par koji na drugoj strani sobe pleše. Žena se zanosno kreće, vrlo je blizu svom partneru koji drži ruku na njenim leđima i gleda, očito zabavljen. Žena ga pokretima odvede prema kauču na koji on padne, a ona mu sjedne u krilo.

ZINOVIJ uđe u sobu. Prvo pogleda u IRINU, pa zatim u par koji se strastveno ljubi. Pogleda nestašnim izrazom lica nazad u IRINU te uzme stolnjak s obližnjeg stola. Krene prema paru, uzme muškarcu čašu iz ruke i baci stolnjak preko njih.

Sjedne kraj IRINE. Pred njima se stolnjak pomiče i uvija. Na Irininom se licu nalazi veliki osmijeh. ZINOVIJ je poljubio u obraz. Govore ruski.

ZINOVIJ ZINK

Irina, lijepo te je vidjeti. Nažalost, sad moram ići. Slušaj, nakratko...sjećao si se govora koji si održala u školi za Slavenske studije?

IRINA

Prošlo je dosta vremena od tada.

ZINOVIJ ZINK

Vidiš, ja se i dalje toga dobro sjećam. Govorila si o ulozi ikone u Tolstojevom 'Krivotvorenom kuponu'.

Pjevanje u kuhinji postane glasnije.

IRINA

Improvizirala sam.

ZINOVIJ ZINK

Svakako nije tako zvučalo. Volio bih nešto u tom stilu uključiti u knjigu koju su me zamolili da priredim. Uglavnom, imam javno čitanje za dva dana, molim te dođi, pa ćemo onda o tome razgovarati.

ZINOVIJ uzme pozivnicu iz džepa i da je IRINI.

ZINOVIJ ZINK

Reci mi da ćeš doći.

IRINA

Da, doći ću.

ZINOVIJ poljubi Irininu ruku, uzme kiseli krastavac s njenog tanjura i ode. Prolazeći kraj kauča, podigne stolnjak i brzom kretnjom otkrije par. Dok ZINOVIJ odlazi, naleti na grupu iz kuhinje koju predvodi ALEKSEJ i kojoj se pridružila LARISA. Svi na sav glas pjevaju na ruskom. ALEKSEJ krene prema IRINI.

ALEKSEJ

Irina, Irinočka, svaki put kad te vidim želim se u tebe zaljubiti.

LARISA priđe ALEKSEJU s leđa, vedro se smiješeći.

LARISA

Gade, to i meni uvijek kažeš.

ALEKSEJ

Ali nisam to nikad Irini rekao.

Primi IRINU za ruku i obujmi ju oko struka.

ALEKSEJ

Ja sam komunist kad je u pitanju ljubav
– sve su mi žene jednako privlačne.

Ne obazirući se na ritam i melodiju pjesme koju grupa i dalje pjeva, ALEKSEJ IRINU plešući odvede iz gomile. Kad priđu kauču, on odjednom stane, privuče IRINU bliže sebi, pogleda na drugu stranu sobe i više prema grupi koja još uvijek na sav glas pjeva.

ALEKSEJ

Zaljubljen sam.

IRINA i ALEKSEJ padnu na kauč glasno se smijući. IRINA se u prisustvu ovog čovjeka osjeća neobično opušteno. Možda je tomu razlog votka ili možda činjenica da on od nje ništa ne očekuje. IRINA obje ruke stavi oko ALEKSEJA.

IRINA

I ja sam zaljubljena.

SCENA 50

INT. CHRISOVA KUĆA. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

Sjedeći u za stolom, CHRIS gleda kroz prozor i izvodi svoj mali trik s kovanicom od pedeset penija. Na ulici, taksi stane pred Irininom kućom. ALEKSEJ izađe i obiđe auto kako bi IRINI otvorio vrata. Podigne je i nosi je na rukama. Kad dođu pred vrata Irinine kuće, on je spusti, neko je vrijeme drži blizu, pa zatim ode prema autu. Prije nego što uđe u taksi, ALEKSEJ stane, pogleda prema IRINI, pa digne obje ruke u zrak. Govori ruski, glasno. Sjedeći u svojoj sobi, CHRIS jasno čuje što ALEKSEJ govori. Nema sumnje da ga svi u ulici također mogu čuti, no ne mogu ga razumjeti.

ALEKSEJ

Veliki Puškin, najveći među pjesnicima,
rekao je 'Rusije više nema.' No,
nemojmo tugovati, prijateljice moja.
'Život je tek treptaj trenutka, tek
strelovito rastapanje svakog u druge.'

Vrata auta zatvore se za ALEKSEJEM. IRINA uđe u svoju kuću. Taksi odlazi.

Svjetlo u Irininoj sobi je upaljeno. CHRIS vidi kako se nje-na silueta počinje kretati okolo.

Odjednom, on ustane kao netko tko je konačno našao rješenje kompliciranog problema. Pređe u drugi dio svoje sobe i znakovito pogleda prema stolu i stolcu. Uzme stolac i polegne ga kraj stola. Gleda u tu konstelaciju na trenutak, pa zatim podigne pogled prema stropu kao da leži u stolcu i gleda prema gore. Okrene stolac tako da je naslon ispod stola, a sjedalo strši. Kada bi ležao u položaju u kojem je stolac, gledao bi u dno stola.

PARALELNO IRININ STAN

Skidajući se, IRINA stane kraj prozora i gleda kuću preko puta. Vidi iznenadnu seriju svjetlosnih bljeskova na Chrisovom prozoru.

SCENA 51

INT. KNJIŽNICA. SJEVERNI LONDON. KASNO JUTRO.

CHRIS u ruci drži fotografiju na kojoj se nalaze stol i stolac, postavljeni onako kako ih je postavio prošle noći. Nakon nekog vremena CHRIS stavi fotografiju među stranice knjige.

CHRIS vrati knjigu na mjesto i napusti knjižnicu. IRINA se pojavi iz svog skrovišta nekoliko polica dalje i krene ravno prema polici kraj koje je stajao CHRIS. Uzme knjigu, otvori je i izvadi fotografiju stolca i stola. Prouči fotografiju, pa ju vrati na mjesto.

IRINA sjedne za isti stol za kojim je sjedila dan ranije. Ljuljajući se u stolcu gleda u strop. Zatim se zavrti i okrene se leđima stolu. Iznemada ustane i položi stolac u istu poziciju u kojoj se nalazi stolac na Chrisovoj fotografiji. Sagne se i pogleda ispod stola. Ništa. Pogleda i ispod drugih stolova. Ništa. Na koncu priđe stolu

za kojim sjedi stariji čovjek. On gleda u IRINU, zbunjen i pomalo iznerviran. IRINA se sagne i pogleda ispod stola. Ondje vidi poveću kuvertu zalijepljenu na dno i posegne za njom. IRINA ustane, nasmiješi se starcu te kuvertu spremi u torbu i ode.

SCENA 52

EXT. ULICA. SJEVERNI LONDON. KASNO JUTRO.

Hodajući ulicom, IRINA otvori kuvertu u torbi i vidi svežanj novčanica od pedeset funti. Ispusti tihi zvuk iznenađenja.

IRINA

Zovem se Irina. Ne znam što se događa.
Ne znam što se događa i zapravo me
nije briga.

SCENA 53

INT. ROBNA KUĆA. WEST END. DAN.

IRINA uzme košulju s vješalice i priđe PRODAVAČU.

IRINA

Kupujem poklon prijatelju za rođendan
i slične ste veličine. Bi li Vam smetalo...

Ona drži košulju u razini muškarčevih prsa da provjeri je li veličina dobra. On, pomalo zabavljen, drži ruke blago raširenima.

PRODAVAČ

Naravno. Samo dajte.

SCENA 54

INT. BLAGAJNA. ROBNA KUĆA. WEST END. POSLIJEPODNE.

PRODAVAČ stoji za blagajnom na kojoj IRINA plaća košulju. Skenira bar kod i dok IRINA poseže u torbicu, primijeti kuvertu punu novčanica koja viri iz torbe. IRINA mu

pruži novčanicu od pedeset funti. On uzme novčanicu i stavi ju ispod plavog svjetla. Podigne telefonsku slušalicu i govori tiho, leđa okrenutih Irini. Okrene se natrag prema njoj i složi košulju.

PRODAVAČ

Koliko Vam je prijatelj danas godina navršio?

IRINA

Dvadeset i sedam.

Dok oni razgovaraju, ZAŠTITAR prilazi blagajni. Stane uz bok IRINI i položi dlan na njenu ruku.

ZAŠTITAR

Bi li pošli sa mnom, gospođice.

SCENA 55

INT. HODNIK. ROBNA KUĆA. WEST END. POSLIJEPODNE.

ZAŠTITAR hoda s IRINOM niz hodnik. Kad dođu do vrata nasuprot lifta, vrata lifta se otvore. CHRIS izađe iz lifta, ovlaš pokaže propusnicu zaštitaru i uzme IRINU za ruku, prije no što itko stigne reagirati.

CHRIS

Od prije nam je poznata. Ja ću se za nju pobrinuti. Hvala, kompa.

CHRIS i IRINA već su u liftu i vrata se zatvaraju dok ZAŠTITAR gleda za njima. IRINA izgleda kao da se zabavlja.

Nakon trenutka oklijevanja, IRINA prijeđe ravno na stvar.

IRINA

Impresivan nastup. Kako si to izveo?

CHRIS

Vidio sam to u filmu.

IRINA

Ali ovo nije film.

CHRIS

Ne, ovo je diverzija.

IRINA podigne obrve i malo se nasmiješi.

CHRIS

Zašto si uzela novac?

IRINA je razlog očit. Prilično je razočarana pitanjem. Svejedno, zašto ne bi odgovorila.

IRINA

Treba mi novac.

SCENA 56

INT. U TAKSIJU. POSLIJEPODNE.

IRINA posegne u torbu i izvadi kutiju cigareta. Zapali jednu, vrati kutiju u torbu. Zakopča torbu i stavi ju u krilo. Pušeći, pogleda ravno u CHRISA koji se nagne naprijed i otvori prozor kraj vozača.

CHRIS

Shepherd's Bush.

SCENA 57

INT. JUGOSLAVENSKI RESTORAN. SHEPHERD'S BUSH.
POSLIJEPODNE.

CHRIS i IRINA uđu u restoran koji podsjeća na prenamijenjeni dnevni boravak. Može se čuti zvuk tihe glazbe i razgovora na srpsko-hrvatskom. CHRIS i IRINA sjednu za šank.

CHRIS

Dvije šljivovice i dvije kave.

Posluži ih KONOBARICA u haljini dubokog izreza. CHRIS pogleda prema stražnjem dijelu restorana gdje jedna skupina muškaraca karta za stolom, a druga igra biljar. SRBIN se pojavi iza stražnjih vrata i pogleda CHRISA koji mu kimne glavom. CHRIS pokazuje muškarca IRINI.

CHRIS

Idi sa njim. Uzmi novac sa sobom.

IRINA ustane od šanka i prati SRBINA u stražnju prostoriju. Vrata se za njima zatvore.

SCENA 58

INT. KUHINJA. JUGOSLAVENSKI RESTORAN. SHEPHERD'S BUSH. POSLIJEPODNE.

IRINA sjedne nasuprot SRBINA za stolom u malenoj kuhinji. Muškarac je visok i široko građen, izgleda kao netko tko je jednom bio nevjerojatno zgodan, ali je u međuvremenu propao. Nakon što nešto na srpskom dobaci starijoj ženi koja kraj sudopera reže povrće, ispruži ruku na stolu i pucne prstima. IRINA izvadi kuvertu iz torbe i preda mu je. On sebi u bradu polako broji novčanice. Govori engleski s jakim balkanskim naglaskom.

SRBIN

Devetsto pedeset. Dati ću ti trećinu.

IRINA

Očekivala sam šesto.

SRBIN nešto na srpskom kaže ženi koja reže povrće, a ona se glasno nasmije. On izvadi smotuljak novčanica iz džepa i prebroji ih na stolu.

SRBIN

Petsto, ne više.

IRINA uzme novac.

SCENA 59

INT. JUGOSLAVENSKI RESTORAN. SHEPHERD'S BUSH.
POSILIJEPODNE.

Nazad za šankom, IRINA primijeti da je samo njeno piće ondje. KONOBARICA prstom pokaže na izlaz.

KONOBARICA

Vaš muškarac...

IRINA se nasmiješi kao netko tko je upravo otkrio novu, zanimljivu igru. Očito je da ju zabavlja ideja da je CHRIS njen muškarac. Sjedne i gucne svoje piće.

SCENA 60

EXT. ULICA PRED JUGOSLAVENSKIM RESTORANOM.
SHEPHERD'S BUSH. KASNO POSILIJEPODNE.

IRINA stoji na ulici pred restoranom i gleda oko sebe, očekujući da će vidjeti CHRISA. Nema ga. IRINA na trenutak izgubi samopouzdanje i zapita se koji joj je sljedeći potez. Nakon nekog vremena, krene prema obližnjoj telefonskoj govornici.

PARALELNO PAULOV STAN.

Pjesma 'Folding Money' glasno svira. PAUL se javi na telefon.

IRINA

(OFF)

Paul, Irina je.

PAUL se javi, pjevajući u glas s pjesmom.

PAUL

I went to the social just to get a little
pension
I was sorely in distress, I was needing
some attention⁵

IRINA

(OFF)

Jesi već popio?

PAUL

Ne. Nisam. A ti? Zašto se dereš?

IRINA

(OFF)

Imam toliko toga za...

PAULA ne zanima što IRINA ima za reći, pa ju prekine.

PAUL

Rođendan mi je i nemam para i moram odraditi par sati u pubu.

PARALELNO TELEFONSKA GOVORNICA. INT. SHEPHERD'S BUSH. ULICA.

Paulovo loše raspoloženje uopće ne utječe na IRINU.

IRINA

Vidimo se kasnije.

IRINA spusti slušalicu.

SCENA 61

EXT. ULICA. SHEPHERD'S BUSH. KASNO POSLIJEPODNE.

Dok sjedi u taksiju, CHRIS gleda IRINU kako zaustavlja drugi taksi. Uđe i odveze se. CHRIS ju slijedi.

SCENA 62

INT. TAKSI. KASNO POSLIJEPODNE.

IRINA sjedi u taksiju i vozi se kroz Centralni London. Gleda ljude na ulici dok se poslijepodnevna svjetlost pretvara u večernju. Tiho pjevuši stihove pjesme 'Folding Money'.

IRINA

I went to the bank just to raise a little
money
They said we're pleased to see you
But I started feeling funny
I ain't got a house, I ain't got a job...⁶

SCENA 63

EXT. ISTOČNI LONDON. RANA VEČER.

Irinino pjevanje postaje glasnije dok gledamo kadar četvrti u Istočnom Londonu snimljen iz zraka: krovovi, ulice i drveće. Ranovečernja svjetlost. Može se vidjeti pub 'Prince George' u kojem radi PAUL.

SCENA 64

INT. PUB 'PRINCE GEORGE' ISTOČNI LONDON. NOĆ.

IRINA otvori vrata bučnog lokala, probije se kroz gužvu i sjedne za slobodan stol u kutu. PAUL se isti čas pojavi s dva pića. U trenutku kad sjedne kraj IRINE, odzvoni zvono za zadnju rundu i GAZDA dovikne PAULU neka dođe i pomogne. Ljudi navale na šank. PAUL pusti svoje piće i napravi grimasu.

PAUL

Sretan mi rođendan, ha?

Dok PAUL odlazi za šank, CHRIS uđe u pub, ugleda IRINU, pa krene ravno k njenom stolu i sjedne za njega. Trenutak tišine. IRINA pogleda pred sebe, pa se okrene prema CHRISU kao da mu nešto hoće reći, ali odustane. Pokušavajući ostati smirena, pijucka iz svoje čaše, ali se zagrcne i počne kašljati, ne može do daha. Nakon što se smiri, IRINA stavi dlan na prsa.

IRINA

(OFF)

Ja sam Irina. Ne znam kako stranci

mogu međusobno razgovarati. Možda je najbolje sjediti u tišini...ili puno pričati, što je isto.

PAUL se vrati za stol i uzme svoje piće. Pogleda IRINU, podigne obrve i pokaže čašom na CHRISA. IRINA se okrene prema CHRISU.

IRINA

(OFF)

Ovo je Paul. Danas je napunio dvadeset i sedam.

CHRIS i PAUL pogledaju prema IRINI.

IRINA

(OFF)

Sranje, ovo je bilo nespretno.

CHRIS

Sretan rođendan.

IRINA se uspije iskontrolirati i PAULU uruči kuvertu s petsto funti.

IRINA

Evo Paulovog poklona. Sretan rođendan.

PAUL pogleda u kuvertu i oči mu se rašire. CHRIS ustane i pogleda prvo prema PAULU, a zatim prema IRINI. IRINA mu uzvratil pogled smiješeći se nevino, kao da ga izaziva da reagira.

IRINA

(OFF)

E, ovo je bilo puno bolje.

Na trenutak zaintrigiran, CHRIS shvati da vjerojatno ne može predvidjeti Irinine reakcije. Osmjehne se.

CHRIS

I, šta radiš?

IRINA

Baš ništa.

PAUL i dalje gleda u novac kad ga GAZDA ponovno pozove. Izvadi novac iz kuverte i stavi ga u džep te ode nazad za šank. CHRIS ponovno sjedne kraj IRINE.

CHRIS

Znaš da si nešto stvorila između nas kad si uzela novac.

IRINA kimne glavom, smiješći se. Htjela je stvoriti nešto između njih.

CHRIS

Znam savršeno mjesto za proslavu. Radi cijelu noć.

SCENA 65

INT. NOĆNI KLUB. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

CHRIS i PAUL sjede za stolom u otrcanom klubu. U osjetnom kontrastu s okolinom, bend svira vrlo sofisticiranu tursku glazbu. IRINA ustane i ode do šanka.

Dok CHRIS i PAUL razgovaraju, grupa ljudi kocka za obližnjim stolom. Ozračje između CHRISA i PAULA pomalo je nelagodno.

PAUL

Koliko dugo znaš Irinu?

CHRIS

Ne dugo.

PAUL

Nije mi nikad rekla za tebe.

CHRIS

Upoznali smo se danas popodne.

PAUL

Ma nemoj.

CHRIS

Živimo u istoj ulici.

CHRIS baci oko na kockare.

SCENA 66

INT. NOĆNI KLUB. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

IRINA stoji za šankom i čeka da ju posluže. Iza nje, CHRIS i PAUL ustaju od stola i odlaze promatrati kockare.

IRINA za šankom primijeti jedan par; izgledaju kao da su podosta popili. Muškarac isprva nježno ljubi ženu, a zatim postaje grublji. Žena se izdere na njega. Dok ga odguruje od sebe, ružičasti vuneni džemper padne joj iz krila na pod. Žena zatvori oči i spusti glavu na šank koji je moker od pića.

IRINA podigne džemper, nježno podigne ženinu glavu i pod nju stavi džemper. Žena otvori oči, pogleda IRINU na trenutak i zatim ponovno zatvori oči.

SCENA 67

INT. NOĆNI KLUB. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

Za kockarskim stolom muškarac prima oklade; igra se Šibicarenje. Diler neprestano govori dok miješa tri kutije; ne skida pogled s igrača.

CHRIS i PAUL gledaju kako jedan igrač gubi šaku novčanica. Diler poziva druge da se klade i još jednom igraču uzme novac. CHRIS promatra PAULA koji gleda igru.

PAUL

Pobijedi li ikad itko?

CHRIS

Čuj, ti si taj koji ima novac.

PAUL izvadi šaku novčanica iz džepa.

PAUL

Imam samo pedesetice.

CHRIS

To ti je dosta. Probaj.

PAUL

Možeš ti prvi.

CHRIS posegne za novčanicama koje PAUL drži u rukama. Uzme novčanicu od pedeset funti kao da mu pripada. PAUL prostrijeli CHRISA upitnim pogledom.

CHRIS

Posudit ću jednu.

CHRIS odmah pruži novčanicu dileru i nagne se prema PAULU. Obojica gledaju dilera dok miješa tri kutije.

CHRIS

Govori li ti prijateljica sve?

PAUL

Uglavnom, da. No, neke mi stvari ne mora reći.

CHRIS gleda pokrete dilerovih ruku i primijeti trzaj prsta iznad kutija za koje se ispostavi da su prazne. PAUL pažljivo pogleda CHRISA i shvati da ovaj broji dilerove pokrete. Diler prestane miješati kutije i CHRIS pokaže na jednu od njih, pa se okrene prema PAULU.

CHRIS

Na što točno misliš?

PAUL ukaže na novac.

PAUL

Otkud je ovo došlo, na primjer.

Diler otvori kutiju. Prazna je. Ovoga puta CHRIS uzme novčanicu iz svog džepa, kladi se i ponovno izgubi.

CHRIS

Dugujem ti pedeset funti.

PAUL

Još jednom za sreću?

Da CHRISU novčanicu od pedeset funti. CHRIS se kladi i pogodi kutiju. Diler, s podjednako iznenađenim i ljutitim izrazom lica, plati CHRISU.

CHRIS i PAUL okrenu se od kockarskog stola. CHRIS da PAULU novčanicu od pedeset funti.

PAUL

Kockar si, zar ne? Primijetio si nešto.
Neki ga je tik raskrinkao.

CHRIS ponovi pokret dilerovog prsta.

CHRIS

Jesi ga ulovio?

PAUL

Ne, gledao sam tebe.

Kako CHRIS i PAUL dođu k stolu i sjednu, tako se IRINA vrati s pićima. PAUL popije svoje u jednom gutljaju i lupi čašom u stol. IRINA se trzne i pogled preseli s CHRISA na PAULA.

PAUL

OK, probat ću opet.

CHRIS i IRINA gledaju PAULA kako ide nazad do kockarskog stola, pa zatim pogledaju jedno u drugo. CHRISOV ju pogled natjera da se osjeća pomalo neugodno.

IRINA

Vratim se odmah.

CHRIS gleda kako ona odlazi u ženski WC. Pogleda prema kockarskom stolu gdje je PAUL zadubljen u igru.

SCENA 68

INT. ŽENSKI WC. NOĆNI KLUB. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

CHRIS uleti dok IRINA zatvara vrata WC-a. Ona ga pokušava rukom odgurnuti. On nježno makne njenu ruku u stranu i približi joj glavu kako bi je poljubio. Ona mu se izmakne. CHRIS uđe u WC, gurne ju unutra i zatvori vrata za sobom.

Klekne pred nju, rukama joj prođe po nogama i ispod suknje te joj skine gaćice. IRINA podigne nogu kako bi je oslobodila. On na trenutak gleda u njeno spolovilo, pa joj svoje lice stavi među noge. IRINA gleda dolje prema Chrisovoj glavi. Njene ruke prime ga za potiljak. Ona zatvori oči i nagne glavu. CHRIS pod rukom osjeti kako joj noge drhte.

SCENA 69

INT. NOĆNI KLUB. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

CHRIS se vrati za stol. Nakon nekog vremena, IRINA se CHRISU približi s leđa. Krene mu staviti ruku na rame ali se zaustavi, netom prije no što bi ga dodirnula. Nakon trenutka oklijevanja, IRINA povuče ruku.

SCENA 70

EXT. ULICA PRED NOĆNIM KLUBOM. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

Kiša paducka dok IRINA, CHRIS i PAUL stoje na ulici čekajući taksi. Čuje se zvuk automobila koji voze po mokrom asfaltu. PAUL sjedne na mokri pločnik i CHRIS krene prema njemu.

CHRIS

Jesi li pobijedio?

PAUL posegne u svoj džep i izvadi nekoliko zgužvanih novčanica. Da, pobijedio je. IRINA ugleda taksi i zaustavi ga.

SCENA 71

INT. TAXI. NOĆ.

IRINA sjedi kraj CHRISA. Ispruženih nogu, PAUL sjedi nasuprot njih na preklopnom sjedalju. Dulja tišina.

IRINA

Umirem od gladi.

Ponovno tišina.

IRINA

Još uvijek umirem od gladi.

PAUL se nasmije.

IRINA

Čovjek ode kod doktora. Nakon konzultacija, doktor mu kaže: „Imam loše vijesti za Vas. Živjet ćete do jutra.” Čovjek ode doma i ženi kaže vijesti. Kaže: „Zašto se ne počastimo velikom večerom, napijemo se i vodimo ljubav cijelu noć.” ... „Lako je tebi tako”, odgovori mu žena, ”ti se ne moraš ustati sutra ujutro.”

Nitko se ne smije. IRINA se zbunjena naceri, pa otvori torbicu. Tražeći cigarete, izvadi poziv na čitanje Zinovija Zinka. CHRIS baci pogled na pozivnicu dok uzima IRINI cigaretu, pa zatim pogleda u PAULA koji je izvadio zgužvane novčanice iz džepa. Dok slaže novac, PAUL si počne pjevušiti ‘Folding Money’ u bradu.

PAUL

What goes on in your mind? I feel like I
am upside down...⁷

SCENA 72

EXT. KROV TAKSIJA U POKRETU. ULICA. ISTOČNI LONDON.
NOĆ.

Dok se Paulovo pjevanje nastavlja, ulična rasvjeta reflektira se od krova taksija. Cesta, mokri asfalt hvata odbljeske svjetla.

Taksi uspori i stane. PAUL izađe i otpjeva još par stihova. CHRIS zatvori vrata iznutra i taksi se odveze dalje. PAUL se zaustavi pred svojom kućom i gleda kako CHRIS stavlja svoju ruku oko Irininog ramena.

PARALELNO INT. CRNI TAKSI.

IRINA nakratko nasloni glavu na Chrisovo rame, pa se zatim uspravi i trzne ramenima kako bi se oslobodila njegove ruke. Okrene se i baci pogled kroz stražnji prozor. PAUL stoji pred svojom kućom i uzvraća pogled.

SCENA 73

EXT. ULICE. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

Taksi se zaustavlja nasred ulice te IRINA i CHRIS izlaze na suprotnim stranama. CHRIS plati vozaču i taksi ode dalje. Dok stoje nasred ulice, CHRIS intenzivno pogleda IRINU. Ona se okrene i krene prema svojoj kući.

SCENA 74

INT. CHRISOVA KUĆA. ISTOČNI LONDON. RANO JUTRO.

Budilica se uključi – bez zvuka, samo baci svjetlo na Chrisovo lice. CHRIS otvori oči i isključi budilicu. Sjedeći u fotelji, u istoj odjeći koju je nosio sinoć, CHRIS je očigledno drijemao. Ustane i ubaci Alka-Seltzer u čašu vode.

SCENA 75

EXT. ULICA. ISTOČNI LONDON. RANO JUTRO.

Jutarnje svjetlo svjetluca u lokvama u praznoj ulici. Srebrni Ford pojavi se iza ugla. CHRIS, koji stoji pred radionicom, mahne i otvori vrata radionice. Ford se parkira.

SCENA 76

INT. RADIONICA. ISTOČNI LONDON. RANO JUTRO.

CHRIS uruči debelu kuvertu POLDEU. POLDE otvori kuvertu, pogleda unutra, pa ju stavi u džep. CHRIS i POLDE polagano hodaju dok razgovaraju.

POLDE

Bit ćeš prilično zauzet u Ljubljani,
siguran sam da će ti se svidjeti.
Ljubljana je jako lijepa. Slovenija je
nova Švicarska.

CHRIS

S dobrim deviznim tečajem.

U pozadini, dva mladića, RICCARDO i WILLY, motaju kriptovorene novčanice, stavljaju ih u malene plastične vrećice koje zatim guraju u cjevaste noge stolaca.

POLDE

U banku mogu staviti tristo pedeset
tisuća. Vlada nas sad više prati, ali uz svu
silu humanitarne pomoći koja sad prolazi
kroz sistem, tvoj bi novac trebao proći
nezapaženo. Uvijek ima rizika, znaš.

POLDE da CHRISU komad papira.

POLDE

Casino je još jedna opcija koju imaš.
Naravno, imaš i svoje tekliče. Jesu
spremni?

CHRIS

Bit će.

POLDE

Casino bi mogao biti zeznut – teklići
bi mogli biti jako bitni – ali moraju
biti strašno oprezni ako želiš sav novac
promijeniti u tako kratkom roku.

U pozadini se nalazi još razbacanih stolaca; većina ih je okrenuta naopačke i zamotana u plastiku, spremnih za transport. POLDE podigne jedan i sjedne. CHRIS nastavi hodati, pa se iznenada okrene i priđe POLDEU. CHRIS govori odlučno.

CHRIS

Želiš svojih dvadeset tisuća sad?

POLDE

Da, naravno.

CHRIS

Ustani.

POLDE izgleda iznenađeno; još uvijek sjedi.

CHRIS

Rekao sam ustani.

POLDE ustane. CHRIS podigne stolec na kojem je POLDE sjedio i silovito ga baci u stranu.

CHRIS

Znači, hoćeš pare? U tom slučaju ti predlažem da se prestaneš ponašati kao da mi radiš neku jebenu uslugu. Je li to jasno?

Pomno promatrajući CHRISA i POLDEA, RICCARDO i WILLY okreću veliki stol naopako i pune njegove noge novcem.

SCENA 77

INT. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. KASNO JUTRO.

IRININO lice; zagriža sočnu crvenu jabuku. IRINA šeće po stanu noseći odvezani kućni ogrtač. Vidimo da je ispod gola. U jednoj ruci drži jabuku dok drugom suši pramenove kose. Iznenada stane i pogleda sjajnu metalnu površinu. IRINA vidi odraz svog trokuta stidnih dlačica. Prikazan u krupnom planu, odraz se malo pomakne.

IRINA

Zovem se Irina.

Irinin prst krene prema sjajnoj metalnoj površini i ona dodirne sliku svojih stidnih dlačica.

IRINA

Jesi li zaljubljena, Irina?

Dok stoji kraj ormarića u hodniku, IRINA makne ruku s metalne površine i ponovno zagriže jabuku.

IRINA

(OFF)

Irina, budalo. Sve je to igra.

IRINA krene prema svojoj sobi kao da se odjednom nečega sjetila.

PARALELNO PAULOV STAN.

Telefon zazvoni u Paulovoj sobi. Prikazana u krupnom planu, sekretarica preuzme poziv. Dok se čuje poruka, kraj telefona prepoznamo Paulovu skulpturu sastavljenu od tri malena zrcala spojena na motor. Paulova se ruka približi telefonu, pa se zaustavi.

IRINA

(OFF)

Paul, Irina je.

Još uvijek u krupnom planu, Paulova ruku pritisne gumb i malena se zrcala krenu rotirati. Dok IRINA govori, vidimo Paulov odraz u zrcalima kako se polako odmiče.

IRINA

(OFF)

Paul...digni slušalicu...znam da si tamo...Paul, otišla sam ravno kući sinoć...OK, ne diraj slušalicu. Dolazim večeras u pub. Bok.

Paulov odraz u tri pokretna zrcala postane manji, udaljava se.

PARALELNO IRININ STAN.

IRINA spusti slušalicu i potraži svoju torbu. Nađe je kraj kreveta, izvadi pozivnicu za čitanje Zinovija Zinka, promatra ju nekoliko trenutaka, pa ju pusti da padne na pod.

SCENA 78

INT. RUSKA I ISTOČNO EUROPSKA KNJIŽARA. WEST END. VEČER.

S čašom vina u ruci, IRINA se popne po uskim stepenicama na galeriju iznad knjižare. ZINOVIJ sjedi za stolom i potpisuje primjerak svoje knjige. Kad podigne glavu kako bi uručio knjigu mladiću, ZINOVIJ primijeti IRINU. Srdanost njegovog glasa ironična je.

ZINOVIJ ZINK

Irina, kad bude tvoj red da javno čitaš, ja ću biti u prvom redu i gledati u tebe, sjećajući se svih mojih čitanja koja si propustila. Nebitno. Evo, izvoli primjerak. Daj da ga prvo potpišem.

Dok ZINOVIJ potpisuje, IRINA gleda kroz prozor. Vidi CHRISAA kako stoji vani na ulici i nasmije se.

ZINOVIJ ZINK

Ozbiljno, drago mi je da si ovdje. Sjećaš li se o čemu sam ti pričao na zabavi?

IRINA kimne glavom.

ZINOVIJ ZINK

E, pa, možeš svoju ideju napisati na jednoj stranici. Ništa dulje od toga. Moj novi izdavač je zainteresiran, ali, što se tiče suradnika, njihova je zadnja. Tu su negdje. Želim da ih upoznaš.

IRINA se okrene i vidi RUPERTA SHUTTLEWORTHA i njegovu ženu OLGU PETROVNU kako se približavaju.

Bijesna, IRINA se okrene nazad prema ZINOVIJU i baci njegovu knjigu na stol. Krene prema izlaznim vratima i ravno prema SHUTTLEWORTHOVIMA. Bez usporavanja, IRINA namjerno trkne ruku Olge Petrovne tako da joj se piće koje u njoj drži prolije po haljini. IRINA izađe iz prostorije.

SCENA 79

EXT. ULICA ISPRED RUSKE I ISTOČNO EUROPSKE KNJIŽARE.
WEST END. VEČER.

Prikazana odozgora, IRINA napušta knjižaru i odmakne se od skupine ljudi koja stoji ispred s čašama vina. Zastane na rubu pločnika, okrenuta prema CHRISU koji stoji s druge strane ulice. Gledaju se neko vrijeme. IRINA krene prema njemu i dok on ide u drugom smjeru, ona ga prati.

IRINA

Samo si u prolazu ili si me došao vidjeti?

CHRIS

Idemo na piće tu negdje ili se hoćeš vratiti nazad?

IRINA

Ne želim nazad, šeće mi se. Rado bih išla dolje, uz vodu.

CHRIS

Misliš, Temzu?

IRINA

Uz vodu.

SCENA 80

EXT. ŠETNICA KRAJ TEMZE. VEČER.

CHRIS dođe do kraja šetnice s otvorenim pogledom na Temzu. IRINA dođe za njim. Nasloni glavu na njegova leđa. Nakon nekog vremena, IRINA rukom posegne u Chrisove hlače. Počne pomicati ruku među njegovim nogama, zatim podigne glavu i stane mu tiho govoriti na uho.

IRINA

Otkad sam te upoznala, sanjam erotične snove. Imam osjećaj da si...

CHRIS prekine IRINU pokušavajući se okrenuti prema njoj, no ona ga nježno zadrži u poziciji u kojoj ga želi. Potpuno su zauzeti neugodnom intimnošću ovog trenutka.

Dva skejtera iznenada prođu u blizini; jedan od njih zabije svoju dasku u zid blizu IRINE i CHRISA. Skejter zgrabi dasku dok se ona zabija u šetnicu, popne se na nju i ode dalje. Skejteri se smiju dok jure dalje.

IRINA se prepadne i odmakne od CHRISA. On se okrene i primi IRINU; privuče ju k sebi. IRINA nasloni glavu na Chrisova prsa na nekoliko trenutaka, zatim digne pogled. Lagano se poljube. IRINA drži njegovo lice u svojim rukama. Poljupci postanu snažniji, strastveniji, disanje postane teže. Iznenada, IRINA se odmakne.

IRINA

Idemo. Moram obaviti poziv.

SCENA 81

INT. PUB 'PRINCE GEOGRE'. ISTOČNI LONDON. VEČER.

Telefon zvoni u bučnom lokalu. Nitko se ne javlja. Nakon nekog vremena, muškarac se odmakne od stola i, očigledno iritiran zvonjavom telefona, podigne slušalicu i ostavi ju sa strane.

IRINA

Halo, halo...

SCENA 82

EXT. ŠETNICA KRAJ TEMZE. VEČER.

IRINA izađe iz telefonske govornice i pridruži se CHRISU. Šeću kraj rijeke u tišini. CHRIS stavi ruku oko Irininog struka.

CHRIS

Je li Paul zaljubljen u tebe?

IRINA

Ponekad misli da je.

CHRIS

A ti?

IRINA

Sviđa mi se Paul.

CHRIS

Jel' ti se i ja sviđam?

IRINA se nasmiješi.

IRINA

Otkako sam se doselila u London, s Paulom barem imam neku prošlost.

CHRIS

Mora da ti je teško ovdje.

Ona se nenametljivo oslobodi Chrisove ruke.

IRINA

Da sam dobila deset funti svaki put koji sam to čula, bila bih bogata.

CHRIS

Hoćeš li se vratiti u Rusiju?

IRINA se odmakne od CHRISA, povećavajući udaljenost između njih. Odmahne glavom, ne, ne želi se vratiti.

IRINA

Puno mi je lakše biti stranac u stranoj zemlji nego biti stranac u zemlji za koju sam mislila da je moja.

CHRIS stane i pogleda IRINU. Ona ga usputno poljubi, povuče za ruku i izađu iz kadra.

IRINA

(OFF)

Želim ići kući.

Vidimo Temzu kao tok tamne vode. Počinje kišiti.

SCENA 83

EXT. ULICA. ISTOČNI LONDON. KASNA VEČER.

Ulica je mokra, kuće su mračne. Svjetlo se upali iza Iri-
ninog prozora.

SCENA 84

INT. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. KASNA VEČER.

IRINA se nasloni kraj prozora i pogleda preko ceste u trenutku kad se svjetlo upali u Chrisovom stanu. CHRIS se približi prozoru, pogleda IRINU, zatim nestane. Nakon nekog vremena se vrati i podigne bocu vina u jednoj ruci te ribu koju drži za rep u drugoj. IRINA se okrene i makne od prozora.

Kroz njezin prozor, vidimo kako IRINA prelazi cestu. Padne na cesti. CHRIS odloži ribu i bocu i istrči van.

SCENA 85

EXT. ULICA PRED IRININOM KUĆOM. ISTOČNI LONDON.
KASNA VEČER.

IRINA se ustaje iz lokve u koju se poskliznula. Zablatila si je odjeću i ruke. CHRIS joj dođe pomoći da se ustane. Nježno ga odgurne i krećući se kao dijete, neobično opuštena, sjedne nasred ceste. Nakon nekog vremena, IRINA pogleda prema CHRISU te mu potom pruži ruku.

SCENA 86

INT. CHRISOVA KUĆA. ISTOČNI LONDON. KASNA VEČER.

Pjesma „For Heaven’s Sake“ Cheta Bakera svira dok vidimo IRINU i CHRISA kako stoje u dnevnom boravku. Ona gleda prema slikama koje vise na zidu. Chris je skinuo foliju s mjehurićima i sad zlatne pozadine srednjevjekovnih ruskih ikona svjetlucaju u njegovoj mutno osvjetljenoj sobi. Na stolu kraj IRINE su riba i boca vina. Slušajući pjesmu, IRINA prođe rukom po koži ribe.

PJESMA

For heaven’s sake let’s fall in love
It’s no mistake to call it love
There is romance for us to try
Here’s the chance we can’t deny

While heaven's giving us the break
Let's fall in love for heaven's sake⁸

IRINA tapka po ribi zglobovima prstiju. Riba je zaleđena.
CHRIS uđe u sobu, primi je s leđa i pruži joj ručnik.

SCENA 87

INT. CHRISOVA KUĆA. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

IRINA je pod tušem. Predaje se jakom mlazu vode. Ugasi vodu i još trenutak ostane nepokretna, glave nagnute u nazad, zatim otvori oči. Osjeća Chrisov intenzivni pogled. Okrene glavu lagano prema vratima kupaonice i pogleda CHRISA znalački, prijekorno. On se okrene i ode.

CHRIS na stolac sjedne gol. Pogleda prema kupaoni i vidi IRINU kako se približava niz hodnik. Ona sjedne na njega, vrlo polako, te stavi oko njega svoje ruke. Dok zatvara oči, IRINA duboko udahne i zadrži dah, kao što to čini netko tko želi roniti pod vodom što je dulje moguće.

SCENA 88

INT. PUB 'PRINCE GEORGE'. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

U praznom pubu, PAUL sjedi i drijema na visokoj stolici iz šanka, noge su mu na šanku, a glavu je naslonio na ruku. Iznemada mu lakat klizne sa šanka i trzaj ga probudi. Od tog pokreta mu skliznu noge sa šanka i sruše polupune krigle na pod.

PAUL ustane i pogleda hrpu razbijenog stakla i prolive-nog piva, pa prođe cipelom kroz to, trljajući staklo u pod. Ugleda par nogu iza šanka. Digne pogled i vidi GAZDU. Iznerviran i ljut, GAZDA pogleda nered, pa PAULA.

GAZDA

Koji ti to kurac radiš?

PAUL

Jebi se.

GAZDA napravi korak naprijed, opali mu jaki šamar, pa napravi korak nazad, očekujući da će ga PAUL napasti. PAUL se na čas zabljuje u njega i brzo ode.

SCENA 89

EXT. ULICA BLIZU PUBA 'PRICE GEORGE'. ISTOČNI LONDON.
NOĆ.

PAUL šće praznom ulicom. Na raskrižju ispred njega auto projuri velikom brzinom i nestane. Netom nakon toga, PAUL začuje škripanje automobilskih guma i zatim zvuk sudara.

SCENA 90

INT. SPAVAĆA SOBA. CHRISOVA KUĆA. ISTOČNI LONDON.
NOĆ.

Čim čuje zvuk sudara, IRINA otvori oči. Kad sve ponovno postane tiho, čuje Chrisovo disanje. Pogleda ga i tiho se iskrađe iz kreveta. Sasvim miran, CHRIS čeka da čuje kako se ulazna vrata zatvaraju te zatim sjedne.

SCENA 91

EXT. PARKIRALIŠTE. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

PAUL prelazi preko parkirališta. Kad dođe do ulične lampe, svjetlo se upali. Paulova se sjena povećava i nastavi se kretati asfaltom.

SCENA 92

INT. CHRISOVA KUĆA. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

CHRIS podigne slušalicu i ukuca broj. Dok čeka da se netko javi, navuče čistu majicu na sebe.

CHRIS

Chris je.

Ode do prozora i pogleda van. Na ulici vidi PAULA koji pokušava kroz rolete vidjeti u Irininu zamračenu sobu.

CHRIS

Je li sve spremno? A vozači? E, pa, kad dođu, zadrži ih.

SCENA 93

EXT. ULICA ISPRED IRININE KUĆE I CHRISOVE KUĆE. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

Pokušavajući pogledati u Irininu sobu, PAUL se popeo na rub prozora. Njegova sjena se odrazi u njenom krevetu djelomice osvjetljenom uličnom rasvjetom. PAUL siđe s ruba. Dok odlazi od kuće, vidi CHRISA kako stoji na drugoj strani ulice. CHRIS napravi par koraka, izađe na ulicu, čeka da mu PAUL priđe, pa nastavi hodati kraj njega. Pažljivo gledajući PAULA, CHRIS primijeti modricu na njegovom obrazu, ondje gdje ga je GAZDA ošamario.

CHRIS

Što ti se desilo?

PAUL

Dosadilo mi je čekati.

CHRIS

Jesi dobro?

PAUL

Irina bi rekla: „Nakon neprospavane noći, netom prije što dan izbije, imam neobičnu svijest o svojoj sudbini.”

CHRIS se nasmiješi.

CHRIS

Što bi ti rekao?

PAUL

Zašto se omuhavaš?

CHRIS prijeđe na stvar.

CHRIS

Nisam mogao spavati. Kad sam te vidio kroz prozor shvatio sam da si točno ono što mi treba, pravi čovjek na pravom mjestu. Možemo pričati?

SCENA 94

INT. PAULOV STAN. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

PAUL opere lice, izađe iz kupaonice, pa stane kraj vrata dnevnog boravka. Vidi CHRISA kako stoji među kartonskim kutijama, listajući knjigu André Gidea. PAUL uzme CHRISU knjigu iz ruke. CHRIS ode do stola i gleda u razne predmete na njemu. Prstom pokaže na tri malena ogledala spojena na motor.

CHRIS

Što je ovo?

PAUL

Moja skulptura.

CHRIS

Simpatično. Što se desi ako pritisnem gumb?

PAUL

Nije bitno.

CHRIS

Ne želiš o tome?

PAUL

Nije me briga. Ne znači ništa.

CHRIS pritisne gumb i tri se ogledala počnu micati.

CHRIS

Ako se ove stvari počnu prodavati, znaš gdje će biti značenje - na etiketi s cijenom.

CHRIS pogleda na svoj sat, izvadi kuvertu iz džepa i preda je PAULU.

CHRIS

Vratimo se poslu. Kao što sam rekao, skladište je dvije ulice odavde i kamion odlazi za par sati. Jesi za? Tri tisuće sad i bit će još nakon što je razmjena obavljena.

PAUL otvori kuvertu i prelista novac.

PAUL

Kako znam da ovo išta vrijedi?

CHRIS

Sinoć si ga trošio.

PAUL

Zašto ja?

CHRIS

Odgovori na očita pitanja nisu vrijedni truda. Ali ako će ti to pomoći da se odlučiš – ti si mladi umjetnik, prošlo je valjda godinu dana od kad si diplomirao; radiš za siću u pubu, viši uokolo i ne znaš što bi sa sobom. Misliš da se držiš za Irinu, ali držiš se samo za vlastitu zbunjenost. Sve što ti treba u ovom času su neke pare da zbrišeš. Trebaš si kupiti vrijeme, priliku da otkriješ što je to što stvarno želiš raditi i kako ćeš to raditi.

PAUL sluša svaku riječ s punom pažnjom. CHRIS ima pravo.

SCENA 95

INT. EXT. RADIONICA. ISTOČNI LONDON. NOĆ.

Velika vrata radionice se otvore i kamion ulazi natraške. RICCARDO, WILLY i još dva vozača počnu utovarivati pokucstvo na kamion. CHRIS i PAUL stoje s druge strane skladišta.

CHRIS

Ostavi mi poruke na sekretarici, ali ne spominji imena.

CHRIS pokaže prstom na dva vozača koji razgovaraju sa strane.

CHRIS

Ti si im šef. Oni ne idu blizu tereta.
Razumiješ?

WILLY priđe CHRISU i PAULU.

WILLY

Gdje si našao ovu dvojicu? Postaju glasni.

CHRIS

Zato je sad Paul s nama.

CHRIS primijeti da PAUL nervozno gleda vozače. Stavi ruku na Paulovo rame. PAUL govori kao da se pokušava otarasiti neke privremene slabosti.

PAUL

Učini mi uslugu. Stavi moje stvari u skladište. Mislim da se neću vratiti tako brzo.

CHRIS

Ako tako hoćeš...

PAUL posegne u svoj džep, izvadi ključeve i da ih CHRISU.

SCENA 96

EXT. ULICE KRAJ RADIONICE. ISTOČNI LONDON. ZORA.

Stražnja vrata kamiona se zalupe. PAUL pogleda kroz prozor. Ulice istočnog Londona prolaze mu pred očima dok kamion napušta grad.

SCENA 97

EXT. PARK. SJEVERNI LONDON. POSLIJEPODNE.

IRINA i CHRIS šecu niz puteljak gdje, u trenutku kad im sjena presječe, CHRIS primi Irininu ruku.

CHRIS

Jednom sam bio vrlo zaljubljen u ženu. Zvala se Varja. Zbog mene je napustila Rusiju i preselila se u London. Bila je to velika odluka u to vrijeme jer se, kao što znaš, nije moglo vratiti u SSSR. Neko vrijeme je dobro funkcioniralo, ali je kasnije postala vrlo nesretna. Čim se politička situacija dovoljno raščistila, vratila se u Moskvu.

IRINA ga znatiželjno pogleda i oslobodi se njegove ruke.

CHRIS

Jedan dan sam došao kući i pronašao poruku – „Možda mrzim sve ono što ne mogu razumjeti, ali za mene nema života izvan Rusije.”

CHRIS stane i okrene se. Sve što vidi je dugački, napušteni drvored koji se proteže u daljinu.

CHRIS

(OFF)

Od tada pa nadalje zapravo ni ne

pamtim nikog drugog.

SCENA 98

EXT. PARK. SJEVERNI LONDON. POSLIJEPODNE.

Dok sjedi na travi, IRINA pogleda prema CHRISU. Primi ga za ruku te ga nježno povuče prema sebi. Počnu se ljubiti. Ona se popne na njega, otkopča mu hlače i zajaše ga. Počne se kretati vrlo polagano. Nakon nekog vremena, govori tiho, bez emocija.

IRINA

Prvo se pojaviš s novcima, onda dođeš sa seksom. Sad dolaziš s pričom. Koliko si puta ispričao priču o Varji?

IRINA se počne kretati brže, glava joj je vrlo blizu njegovog uha. Stavi mu ruku preko usta. CHRIS počinje svršavati. Ona ponovno šapuće.

IRINA

Reci moje ime.

Još mu jače stisne usta.

IRINA

Reci moje ime.

Skidajući mu ruku s usta, IRINA se makne od CHRISA i sjedne uspravno.

IRINA

Sad mi reci što hoćeš od mene.

CHRIS pogleda IRINU, na trenutak zastrašen njenom izravnošću, i nastavi šutjeti. IRINA ustane i krene dalje. Približavajući se drvoredu stane i okrene se da bi pogledala CHRISA. U ovom trenutku Irinino lice ništa ne traži niti što obećava. Naprosto je ovdje.

IRINA

Misliš da sam bespomoćna. Misliš da sam jebena istočnoeuropska sponzoruša. Jel'da?

SCENA 99

INT. CHRISOVA KUĆA. ISTOČNI LONDON. JUTRO.

Dok stoji pred ruskom ikonom koja visi na zidu, CHRIS digne slušalicu i ukuca broj. Čeka snimljeni odgovor, pa počne provjeravati poruke biranjem više brojeva.

PARALELNO PAULOV STAN.

U praznom se stanu pokreću samo tri malena ogledala.

IRINA

(OFF)

Bok, Paul. Irina je. Nadam se da nisi preuvrijeđen. Žao mi je što nisam stigla do puba sinoć. Nazovi me.

IRINA

(OFF)

Paul, gdje si?

Čujemo kako CHRIS preskače poruku.

IRINA

(OFF)

Irina je, opet..

Nakon zvuka čujemo kako je poruka ponovno preskočena.

IRINA

(OFF)

Paul...

Dva se puta čuje isti zvuk koji označava da više nema poruka.

SCENA 100

INT. IRININ STAN. ISTOČNI LONDON. JUTRO.

IRINA otvori zamrzivač i nešto traži rukom. Sagne se pogledati u zamrzivač, pa pokuša izvući predmet zaglavljen na dnu. Nakon što se namuči, izvadi čašu u kojoj je zamrznuto malo tekućine. Stavi ju u sudoper pod mlaz vrele vode.

Čaša pukne i led se počne otapati; iz njega izvire ključevi.

SCENA 101

INT. PAULOV STAN. ISTOČNI LONDON. DAN.

IRINA potihom otključa vrata Paulovog stana i uđe. Čuje glazbu i primijeti nekakvo kretanje u obližnjoj sobi. Neko vrijeme oklijeva, pa se primakne vratima dnevnog boravka koja su pritvorena. Kroz prorez vidi CHRIS s leđa. Iznenadena, stavi ruku na usta. Nesvjestan da ga IRINA promatra, CHRIS se saginje i stavlja Paulove stvari u kartonske kutije. Kad telefon zazvoni, IRINA uđe u sobu. Gledajući prema njoj, CHRIS pokuša prikriti svoju iznenađenost. Telefonska sekretarica se uključi.

PAUL

(OFF)

Chris, Paul je.

CHRIS pritisne gumb spikerfon.

CHRIS

Rekao sam ti, bez imena. Zašto me nisi nazvao?

PAUL

(OFF)

Kako to misliš? Taman smo na vrijeme.

PARALELNO TELEFONSKA GOVORNICA. TALIJANSKO-SLOVENSKA GRANICA.

Sa slušalicom u ruci, PAUL stoji u govornici.

CHRIS

(OFF)

Gdje si?

PAUL

Na talijansko-slovenskoj granici.

PAUL pogleda prema dvojici vozača koji stoje kraj kamiona, neobrijani. Nasloni glavu na staklo govornice i zapali cigaretu.

PAUL

Mislim da ćemo uspjeti. Možeš početi putovati.

PAUL spusti slušalicu.

PARALELNO PAULOV STAN.

IRINA se približila telefonu; toliko je uzrujana da jedva uspijeva razgovarati s CHRISOM.

IRINA

Zašto pakiraš njegove stvari?

CHRIS

Htio je da ih stavim u skladište tako da mu ih se može poslati kad se skrasi.

Na stolu, kraj telefona, IRINA primijeti crno-bijelu fotografiju PAULA dok je bio dječak i njegove majke. Podigne ju.

IRINA

Gdje kad se skrasi?

CHRIS

Ne znam.

IRINA pogleda fotografiju. Prođe prstom po konturama dječakovog lika kao da izvodi vježbu koncentracije. Govori sama sa sobom.

IRINA

Bio je toliko ranjiv da mu je to bila snaga.

CHRIS govori s natruhom ironije.

CHRIS

Valjda to dolazi sa slavenskim porijeklom – romantizam izmišljanja ljudi. Spremi se za iznenađenje.

Frustrirana i ljuta, IRINA ustane. Brzo priđe CHRISU i ošamari ga. On se ne pomakne.

IRINA

Što ti hoćeš od mene?

IRINA udari CHRISA šakom u prsa, pa ga zatim krene ope-
tovano udarati.

IRINA

Tko si ti?...Gdje si rođen?...Imaš li
braću i sestre?...Je li ti stalo do ičega?

Viši i snažniji, CHRIS nepokretno stoji dok ga ona udara. Nakon nekog vremena, IRINA iscrpljena padne na pod. CHRIS klekne kraj nje i rukama primi njeno lice.

CHRIS

To tko sam ja nema veze s tvojom frustracijom.

Gotovo sasvim bez snage, IRINA neuspješno pokuša odgurnuti CHRISA.

CHRIS

Pitanje je što je to što ti stvarno želiš?

IRINA ustane i, izbjegavajući CHRISA, krene prema prozoru. Turobnog pogleda bulji u ulicu.

IRINA

Više ni ne znam kako željeti.

CHRIS pogleda prema IRINI koja i dalje stoji kraj prozora. S leđa, držanje njene tamne figure izgleda gotovo nerearno ispred zamućene pozadine u kojoj se nalaze kuće preko puta ulice. IRINA govori ne okrećući se.

IRINA

Osjećam se zaboravljeno.

SCENA 102

INT. TAKSI. DAN.

Irinino lice. Gleda pred sebe dok joj jaki vjetar raspuhuje kosu. Kad čuje Chrisov glas, zatvori oči.

CHRIS

Čim izađemo iz taksija na Heathrowu ponašamo se kao da se ne poznamo.

IRINA i CHRIS sjede jedan kraj drugog za vrijeme vožnje u taksiju. CHRIS gleda prema IRINI. U trenutku kad CHRIS prestane govoriti, IRINA otvori oči. Nakon nekog vremena, kad ponovno čuje njegov glas, ponovno zatvori oči.

CHRIS

Drži oči otvorene ili zatvorene. Imaš pola sata da se predomisliš.

IRINA otvori oči i pogleda kroz prozor. Vidi beskrajni niz sumornih kuća s terasama kakve se grade u predgrađu.

IRINA

Otac mi je rekao nešto što tad nisam razumjela. Rekao je da je veći dio svog života pokušavao voljeti ljude kakvi jesu. Činilo se nemogućim. Onda je

shvatio da naprosto moraš biti dobar
prema njima – potisnuti svoje osjećaje i
zatvoriti oči.

IRINA zatvori prozor. Između njenog lica i kuća s terasama kraj kojih prolaze, dijeli ih staklo posuto kišnim kapima. Nagne se unatrag i zatvori oči.

IRINA

Pada kiša.

SCENA 103

EXT. AERODROM. LJUBLJANA. POSLIJEPODNE.

Irinina ruka gurne staklena vrata. Ona napusti aerodromsku zgradu i prođe kraj CHRISA koji već stoji vani. Pod znakom na kojem piše „Aerodrom Ljubljana”, IRINA uđe u taksi.

SCENA 104

EXT. MOTEL. PERIFERIJA LJUBLJANE. KASNO POSLIJEPODNE.

Taksi stane ispred motela. IRINA izađe iz auta, zatim se zaustavi. Neko vrijeme misli o sumornoj atmosferi zgrade koja se raspada.

IRINA

(OFF)

Dobrodošla natrag, Istočna Europo.
Zašto sam se opće trudila?

Još jedan taksi se pojavi. CHRIS izađe i uđe u motel ignorirajući IRINU.

SCENA 105

INT. MOTELSKA SOBA. PERIFERIJA LJUBLJANE. KASNO
POSLIJEPODNE.

PAUL sjedi na krevetu i gleda televiziju. CHRIS uđe u sobu i zatvori vrata za sobom. Vrata se gotovo istog časa

ponovno otvori i IRINA uđe u sobu. PAUL skoči s kreveta i okrene se prema CHRISU.

PAUL

Šta ona tu radi?

CHRIS mirno sjedne na krevet i nasmiješi se.

CHRIS

Zabrinula se za tebe.

PAUL iznenada priđe IRINI i ošamari ju. Irinine oči istog trena pronađu CHRISA. Širom otvorene, njene oči ostanu usredotočene na CHRISA nekoliko sekundi, zatim samo trepne, okrene se, otvori vrata i napusti sobu. CHRIS ustane, obiđe krevet i priđe PAULU. Govori odlučno.

CHRIS

Neka bude jasno – od sad je ona dio tima. Trebamo ju. Gdje je novac?

PAUL ode do ormara, izvadi veliku crnu torbu od kože, zatim ju ispusti na pod između sebe i CHRISA. Kad torba udari u pod, svežnjevi novčanica ispadnu iz torbe.

PAUL

Trebalo mi je deset sati da sve izvučem iz tog prokletog namještaja. Mrtav sam. Nisam spavao...

CHRIS ga prekine.

CHRIS

Ne zanima me kako se osjećaš.

SCENA 106

EXT. TERASA NAD MOTELSKIM RESTORANOM. PERIFERIJA LJUBLJANE. KASNO POSLIJEPODNE.

Praznog izraza lica, IRINA je naslonjena na ogradu terase na prvom katu koja gleda na parkiralište. Vrata iza nje

se otvore kad CHRIS i PAUL izađu iz motelske sobe. PAUL izgleda kao da je on taj koji je dobio šamar. CHRIS se nasloni na ogradu kraj IRINE i usredotoči se na nešto na parkiralištu. IRINA prati njegov pogled i primijeti POLDEA koji je naslonjen na svoj crni Mercedes. CHRIS svakom od njih pruži ključ zalijepljen na komad papira.

CHRIS

Ovdje su ključevi za ormarić na Glavnoj željezničkoj stanici. To je mjesto na kojem ostavljate razmijenjeni novac. Ne trošimo krivotvoreni novac ili novac koji za njega dobijemo. Na ulici se ne prepoznajemo. Ja ostajem u Hotelu Union, soba 306. Vaše destinacije i broj ormarića su na poledini papira.

CHRIS ode. PAUL govori ljutito.

PAUL

Koji si kurac on misli, tko je on?

IRINA gleda CHRISA i POLDEA kako ulaze u crni Mercedes i odlaze, zatim se okrene i ode.

SCENA 107

INT/EXT. MALA PUTNIČKA AGENCIJA. ULICA U CENTRU LJUBLJANE. JUTRO.

IRINA uđe u malu putničku agenciju i preda nekoliko novčanica od pedeset funti ženi koja sjedi za pultom. Bezizražajnog lica, IRINA pogleda plakat na zidu koji prikazuje čisti, plavkasto-zeleni pejzaž: Slovenija: mala, ali prekrasna. Žena izbroji razmijenjenu svotu pred IRINOM, zatim pokaže na letke koji su izloženi na pultu.

ŽENA ZA PULTOM

Mogli li Vam još kako pomoći? Možda nekoliko informacija o našem lijepom gradu može biti od pomoći?

IRINA se nasmiješi, zašto ne? Mirno uzme nekoliko letaka i razmijenjeni novac pa ode. Vani na ulici, umalo se zabije u CHRISA, ali nastavi hodati ne gubeći korak. Nakon nekog vremena baci letke u smeće s diskretnom, no savršeno stiliziranom gestom koja govori ‘Baš me briga za taj tvoj jebeni prekrasni grad’, pa se okrene i istog trena usredotoči na CHRISA. Stojeći u daljini među masom ljudi, on zuri natrag u IRINU.

SCENA 108

INT. ŽELJEZNIČKA STANICA. LJUBLJANA. POSLIJEPODNE.

IRINA stavi omotnice u crnu kožnu torbu, zatvori torbu u ormarić, zatim ode do kafića na stanici. Sad je već očito kako Irinine kretnje imaju neki novi, neprekinuti tempo, vidljiv čak i dok hoda. Gotovo kao da je hipnotizirana – čini se kako se IRINA kreće prateći svoj unutarnji ritam. Sjeda za stol, zatim primijeti PAULA kako i sam ide prema ormarićima. On ponovi rutinu s torbom.

MLADA DJEVOJKA, odjevena u vrlo kratku suknju i visoke pete, priđe mu i nešto mu kaže. Nakon što je neko vrijeme sluša, PAUL se okrene i krene u drugom smjeru. Djevojka ga sustigne i primi za ruku. PAUL je otrese, stane i da joj nešto love. MLADA DJEVOJKA napravi gestu koja govori ‘čekaj ovdje’, zatim ode u kabinu za fotografiranje ni ne trudeći se povući zavjesu do kraja. Njene noge u visokim petama vide se dok se ona namješta pred kamerom. Jednom kad završi s fotografiranjem, izađe iz kabine i krene dalje.

PAUL dođe do kabine i pričeka da se fotografije pojave. Pogleda ih, zatim ode ne uzevši ih sa sobom.

IRINA ode do kabine i uzme fotografije. To je slika djevojičinih stidnih dlačica, u četiri primjerka. IRINA ispusti fotografije na pod.

SCENA 109

INT. BANKA. CENTAR LJUBLJANE. JUTRO.

CHRIS stoji u redu i čeka da razmijeni svoj novac. Netom prije no što dođe na red, tri policajca banu u banku. Jedan od njih ima pištolj i stoji kraj vrata. Druga dvojica odu iza šaltera i grubo odvuku jednog od zaposlenika banke.

Gledajući ravno pred sebe, CHRIS pričekava da policija ode, pa zatim ode i sam.

SCENA 110

INT. CHRISOVA SOBA. HOTEL UNION. LJUBLJANA. KASNO POSLIJEPODNE.

POLDE i CHRIS stoje s crnom kožnom torbom između njih.

POLDE

Moramo prestati.

CHRIS

Ne možemo prestati. Moraš pronaći rješenje.

POLDE

Možemo to obaviti preko Casina. Za mjesec dana će sve biti čisto.

CHRIS

Imamo dogovor. Ti si svoje pare dobio. Vjerojatno su već u austrijskoj banci. Moraš naći način kako da ovo završimo.

POLDE

Crno tržište nije moj stil.

CHRIS krene prema POLDEU, zgrabi ga za vrat priklješti ga uz zid.

CHRIS

Mislim da su ti opcije prilično ograničene.

SCENA 111

EXT. ULICA. CENTAR LJUBLJANE. VEČER.

IRINA ubija vrijeme lutajući ulicom vireći u izloge. Iznemada se zaustavi. U Casinu vidi PAULA kako stoji za ruletom s pićima kraj sebe. Izgleda pijano.

SCENA 112

INT. CASINO. CENTAR LJUBLJANE. VEČER.

IRINA uđe u Casino. PAUL ju ignorira. Kraj njega stoji MLADA DJEVOJKA sa željezničke stanice. PAUL stavi ruku oko nje i odu prema šanku. IRINA ih slijedi do šanka i stane iza PAULA. PAUL plaća s jednom od krivotvorenih novčanica od pedeset funti. IRINA stavi dlan na Paulovu ruku, ne bi li ga zaustavila. PAUL se okrene prema njoj.

PAUL

Dođi.

Iznemada ju poljubi u usta. Pasivna, IRINA mu dopusti. Zatim joj šapne na uho.

PAUL

U redu je. Sviđa im se naš novac.

Ponovno je počne ljubiti. U trenutku kad IRINA okrene glavu, PAUL ju gurne i ona zamalo izgubi ravnotežu. IRINA pogleda oko sebe. Zaštitar pogleda u njenom smjeru. IRINA napusti Casino.

SCENA 113

INT. HOTEL UNION. CENTAR LJUBLJANE. KASNA VEČER.

IRINA stane pred vratima u slabo osvijetljenom hodniku. Pogleda broj sobe, zatim pokuca. CHRIS odškrine vrata. U

sobi POLDE, zasukanih rukava, govori na mobitel.

CHRIS

Šta ima?

IRINA

Paul je u Casinu. Pijan je i troši novčanice od pedeset funti.

CHRIS nestane iza vrata. IRINA ostane stajati u hodniku. Iz jedne sobe može se čuti glasno pjevanje: „Jugoslavijo, Jugoslavijo...”. CHRIS izađe iz sobe i zatvori vrata za sobom. U slabo osvijetljenom hodniku, CHRIS i IRINA stoje oči u oči. CHRIS nasloni svoju glavu na Irinino čelo. IRINA stavi ruke iza leđa. Jednom rukom čvrsto se primi za zapešće. CHRIS lagano primi njeno lice u svoje ruke. Ostanu nepokretni neko vrijeme, zatim IRINA makne Chrisove ruke sa svojih obraza i odmakne se.

IRINA

Idemo.

SCENA 114

EXT. ULICA ISPRED CASINA. CENTAR LJUBLJANE. NOĆ.

IRINA skrene u sporednu ulicu. Vidi CHRISA kako razgovara sa zaštitarom dok dva izbacivača drže PAULA pod neonskim znakom na stražnjem ulazu Casina. CHRIS pokušava smiriti situaciju dok zaštitar samo odmahuje glavom. Kad mu ponestane strpljenja, zaštitar gurne CHRISA i izvadi mobitel.

IRINA se okrene. MLADA DJEVOJKA sa željezničke stanice hoda s druge strane ulice. IRINA uzme nešto novca iz svoje torbice i pređe cestu.

CHRIS vidi IRINU u daljini kako razgovara s MLADOM DJEVOJKOM i daje joj nešto. MLADA DJEVOJKA odjednom krene prema Casinu. CHRIS ju gleda u iščekivanju dok

se približava. Odjednom se MLADA DJEVOJKA sruši nekoliko metara dalje i ispusti kratki krik. Izbacivači i zaštitar iz istih stopa krenu prema njoj. CHRIS skoči prema PAULU, zgrabi ga za ruku i odvuče ga niz tamnu uličicu.

SCENA 115

INT. CHRISOVA SOBA. HOTEL UNION. LJUBLJANA. JUTRO.

U Chrisovoj hotelskoj sobi, IRINA i PAUL sjede u foteljami. IRINA gleda u daljinu, PAUL gleda u svoje ruke koje mu leže u krilu. CHRIS šeće amo-tamo.

CHRIS

Još uvijek možemo pokušati izvući nešto iz ovoga.

CHRIS predaje pejdžere IRINI i PAULU.

CHRIS

Ako se ovo uključi, dakle u ekstremnoj situaciji, to je znak da se nađemo kraj ormarića. Čekamo se pola sata, ne dulje. Paul je sjebao jedan Casino, tako da moram probati u drugom, koji je van grada. Irina će pratiti Poldea.

PAUL

Što bih ja trebao raditi?

CHRIS

Ti šuti i ne mrdaj. Moli se da se pejdžer ne uključi.

CHRIS priđe prozoru. Posegne rukom u džep, zatim, dok gleda prema ulici ispod prozora, počne izvoditi svoj trik s kovanicom od pedeset penija.

SCENA 116

INT. EXT. TAKSI I STAMBENA NASELJA. LJUBLJANA. JUTRO.

IRINA sjedi na stražnjem sjedalu taksija parkiranog u sumornom naselju sagrađenom 1970-ih. Tri mini autobusa, krovnih nosača pretrpanih prtljagom, stoje parkirana ispred jedne zgrade. Autobusi su puni muškaraca, žena i djece koji izgledaju kao da već dugo putuju.

POLDE izađe iz zgrade noseći veliku kartonsku kutiju. Odluži kutiju na stražnje sjedalo svog Mercedesa. Visok i vrlo naočit MUŠKARAC U CRVENOJ KOŠULJI izađe iz jednog od mini autobusa i priđe POLDEU. Malena djevojčica istrči iz jednog od mini busa i ode se popišati iza njega. IRINA gleda prema ljudima u mini busevima, pa zatim u TAKSISTA.

IRINA

Odakle dolaze ovi ljudi?

TAKSIST

Izbjeglice, negdje južno od slovenske granice.

IRINA

Mislila sam da je rat gotov.

TAKSIST

Na Balkanu se uvijek negdje ratuje.

POLDE i MUŠKARAC U CRVENOJ KOŠULJI priđu mini busu i bace oko unutra. IRINA vidi MUŠKARCA U CRVENOJ KOŠULJI kako uzima plavu plastičnu vrećicu i otvara je da bi POLDE mogao u nju pogledati. POLDE kimne glavom i odvede MUŠKARCA U CRVENOJ KOŠULJI natrag do svog Mercedesa. Nagne se u auto kako bi u njemu ostavio plavu plastičnu vrećicu. Kad se okrene, u rukama drži pozamašnu količinu novčanica od pedeset funti koje zatim preda MUŠKARCU U CRVENOJ KOŠULJI.

SCENA 117

EXT. ULICA ISPRED ANTIKVARIJATA. STARA GRADSKA JEZGRA. LJUBLJANA. DAN.

Irinin taksi parkira se kraj Poldeovog crnog Mercedesa. IRINA izađe iz taksija i krene prema antikvarijatu u podrumu zgrade.

SCENA 118

INT. ANTIKVARIJAT. STARA GRADSKA JEZGRA. LJUBLJANA. DAN.

IRINA uđe u antikvarijat pun starih satova, kako ručnih, tako i zidnih, kamera, zlata i nakita. PRODAVAČICA U TRGOVINI je ljubazno pozdravi na slovenskom.

PRODAVAČICA

Dobar dan. Kako mogu pomoći?

IRINA

Samo razgledavam.

PRODAVAČICA kimne glavom, pristojno se nasmiješi, zatim se fokusira na promatranje starog ručnog sata pomoću povećala. IRINA ode do izloga i primijeti crnu zavjesu u stražnjem dijelu prostorije. Praveći se da razgledava, IRINA ode prema crnoj zavjesi i pogleda iza nje.

U uredu zatrpanom kojekakvom kramom, IRINA vidi POLDEA i SIJEDOG MUŠKARCA. Muškarac vadi stvari iz kartonske kutije i polaže ih na stol. Među predmetima koje vadi nalaze se satovi, fotografije u srebrnim okvirima, narukvice, ogrlice i ikone. Neke od ogrlica imaju dječje zube kao privjeske. POLDE krene vaditi fotografije iz okvira i stavljati ih u pepeljaru. Izvadi upaljač kako bi ih zapalio. IRINA vidi fotografije djece i obitelji kako se savijaju, zapaljuju i raspadaju u pepeo. Bezizražajnog lica IRINA gleda SIJEDOG MUŠKARCA kako tipka po kalkulatoru. On nakratko stane i podigne jednu od ikona. Govori slovenski, potiho.

SIJEDI MUŠKARAC

Ova vrijedi čitavo bogatstvo.

POLDE

To sam si i mislio. Više ću para dobit za ovo u Londonu.

POLDE izvadi ikonu i stavi je natrag u plavu plastičnu vrećicu.

Iznenada, PRODAVAČICA stane pred IRINU i snažnim pokretom navuče zavjesu.

PRODAVAČICA

Još uvijek razgledavate?

Bez da izusti i riječ, gotovo hipnotizirana, IRINA i dalje kao da prati svoj unutarnji ritam. Ode prema izlazu i izađe. Uđe u taksi. TAKSIST se okrene i ponudi IRINI voćni bombon omotan u celofan. Ona mehanički posegne za slatkišem, odmota ga i stavi u usta. Auto se pokrene. Iznenada, IRINA stavi ruke preko svojih usta dok očajnički pokušava nešto reći.

IRINA

Brzo. Zaustavite auto.

IRINA otvori vrata od auta, nagne se van i počne povraćati.

SCENA 119

INT. EXT. STARA GRADSKA JEZGRA. LJUBLJANA. DAN.

Na semaforu se upali crveno svjetlo te se Irinin taksi i Poldeov Mercedes zaustave gotovo simultano.

S čelom naslonjena na prozor, IRINA izgleda blijedo i umorno. Zureći u srednju udaljenost primijeti da se gomila ljudi skupila ispod neonskog znaka na kojem piše 'Air Canada'. Policijski auto parkiran je u blizini. Iznenada, MUŠKARAC U CRVENOJ KOŠULJI izleti iz gomile i pretrči preko ceste, prolazeći između automobila. IRINA

i MUŠKARAC U CRVENOJ KOŠULJI na djelić sekunde razmijenjene poglede.

SCENA 120

INT. EXT. TAKSI. ULICA S TVORNICOM. LJUBLJANA.
POSLIJEPODNE.

Poldeov Mercedes parkira se blizu ulaza u tvornicu. Gledajući iz auta u pokretu, IRINA vozaču kaže da parkira taksi na značajnoj udaljenosti od Mercedesesa.

POLDE čeka u svom autu. IRINA izađe i nasloni se na svoj taksi. Iznenada, MUŠKARAC U CRVENOJ KOŠULJI istrči iza ugla. Prođe blizu IRINE, skoro pa ju dodirne, te ode ravno do Poldeovog auta. Zgrabi kvaku sa suvozačeve strane u trenutku kad POLDE upali motor. Skoči u auto i zadere se na srpskom.

MUŠKARAC U CRVENOJ KOŠULJI

Dao si mi loš novac.

MUŠKARAC U CRVENOJ KOŠULJI nasrne na POLDEA, zatim brzo pobjegne, noseći plavu plastičnu vreću.

IRINA ponovno uđe u taksi i vozač odmah krene. Dok prolaze kraj Mercedesesa, IRINA vidi Poldeovu glavu klonulu na naslonjač, oblivenu krvlju. Taksi produlji niz ulicu. IRINA se okrene i nastavi gledati kroz stražnji prozor. Iza Mercedesesa, mnogobrojni radnici napuštaju tvornicu. IRINA pritisne pejdžer.

SCENA 121

EXT. ŽELJEZNIČKI PERON. LJUBLJANA. POSLIJEPODNE.

IRINA i PAUL pokušavaju proključiti vozni red. S crnom kožnom torbom u ruci, CHRIS pokaže prema vlaku koji polako odlazi s jednog od perona. Potrče i u zadnji se tren uspiju ukrcati na vlak u pokretu.

SCENA 122

INT. KABINA U VLAKU. KASNO POSLIJEPODNE.

IRINA, CHRIS i PAUL sjede u kabini. Leđa okrenutih u smjeru u kojem se kreće vlak, PAUL sjedi kraj prozora. Preko puta njega sjedi IRINA, zatvorenih očiju okrenuta prema prozoru. CHRIS sjedi pored IRINE i gleda u krajolik kojim prolaze.

PAUL nervozno puši. Okrene se prema CHRISU.

PAUL

Policija bi nas mogla čekati na sljedećoj stanici. To te ne brine?

CHRIS

Ne, ne brine me policija.

PAUL

Onda mi možeš reći koliko novca imamo. Hoću svoj udio.

CHRIS

Tvoj udio ne postoji.

PAUL ustane, pa se okrene prema prozoru. Nakon nekog vremena, bijesno otvori vrata kabine i ode.

CHRIS sjedne preko puta IRINE. Bez da izusti i riječ, pozorno gleda u njeno lice, obasjano kasnopopodnevnim suncem. Ignorirajući ga, IRINA gleda kroz prozor. CHRIS ustane, ode prema vratima kabine, zatim stane i okrene se.

CHRIS

Irina...

Kad čuje Chrisov glas kako izgovara njeno ime, Irini se vrati pozornost. Kao da se naglo probudila iz sna, IRINA pažljivo pogleda CHRISA na trenutak, zatim ponovno okrene glavu prema prozoru. Prolaze prekrasnim mediteranskim krajolikom.

SCENA 123

INT. VLAK. KASNO POSLIJEPODNE.

PAUL stoji i puši kraj poluotvorenih vrata vagona. Prigušeno svjetlo treperi nad njegovom glavom. CHRIS mu priđe.

CHRIS

Daj mi cigaretu.

CHRIS posegne za cigaretom, zapali je i nasloni se na vrata vagona.

CHRIS

Zadnja stvar koja slovenskoj vladi treba je da incident s pranjem novca ugrozi nacionalni zakon o bankarstvu. Zatvorit će slučaj tako što će na neki način zataškati Poldeovu smrt. Uostalom, čini se da je POLDEA ubio Srbin. Dokaz više za to da su oni krivi za svaki zločin počinjen na Balkanu.

Svjetlo na stropu sasvim se ugasi i vlak krene usporavati kako bi ušao u dugi zavoj. PAUL se odmakne od poluotvorenih vrata.

PAUL

Nemam pojma o čemu govoriš i nije me briga.

CHRIS

Nisi glup. Znaš koji je tvoj problem?
Naprosto ne voliš misliti.

CHRIS se pomakne prema vratima i gurne glavu kroz otvoreni prozor. PAUL intenzivno gleda u Chrisova leđa, zatim polako podigne ruke. CHRIS se okrene. PAUL brzo spusti ruke.

CHRIS

Dok god odbijaš misliti, netko drugi će morati misliti za tebe.

CHRIS ponovo gurne glavu kroz prozor. Nakon nekoliko trenutaka, PAUL podigne ruke i krene prema CHRISU.

SCENA 124

INT. VLAK. KASNO POSLIJEPODNE.

Irinino lice osvijetljava kasnopopodnevno sunce. Njene su oči pune suza. Iznenada, IRINA skoči, spusti prozor i pogleda van. Ugleda Chrisovo tijelo kako se kotrlja na tlu.

IRINA izleti iz kabine. Trčeći niz hodnik, zabije se u PAULA, stane na tren kao da čeka objašnjenje, zatim gurne PAULA i otrči prema vratima vagona.

SCENA 125

EXT. PRIMORSKA RAVNICA. RANA VEČER.

CHRIS nepokretno leži na tlu. IRINA kleči blizu CHRISA. PAUL stoji nekoliko metara dalje i drži crnu kožnu torbu.

IRINA polako priđe PAULU. Jednom kad se nađe ispred njega, zgrabi ga za pojas i otkopča sjajnu kopču s petokrakom. Dok ona izvlači očev remen iz Paulovih hlača, remen izleti i proizvede oštar zvuk te PAUL zamalo izgubi ravnotežu. On baci crnu kožnu torbu Irini pred noge i krene u drugom smjeru. Nakon nekog vremena, stane na trenutak, pa se vrati.

Dok zalazeće sunce pada na prostrana polja soli, PAUL uzme crnu kožnu torbu i odlazi.

SCENA 126

INT. HOTELSKA SOBA. PRIMORSKI GRADIĆ. POSLIJEPODNE.

Chrisovo lice. On tvori oči, zatim okrene glavu kako bi pogledao IRINU. Leže na krevetu. U pozadini je otvoren veliki prozor kroz koji se vidi plavo Jadransko more.

CHRIS se nagne nad IRINU. Počnu se ljubiti. Poljupci su im duboki, topli, nisu užurbani. CHRIS se sporo kreće niz Irinino tijelo. Desna mu je ruka u gipsu, lijevi dlan mu je u zavoju. Klekne na krevet između Irininih nogu. Ona podigne koljena prema prsima te s oba stopala na krevetu, pusti da joj se noge rašire. IRINA se pomakne prema CHRISU, stavi obje ruke oko njegovog vrata dok joj je glava naslonjena na njegovo rame te pogleda prema otvorenom prozoru. Plavo more.

IRINA

Jesi li gladan?

SCENA 127

EXT. KAFIĆ. PRIMORSKI GRADIĆ. RANA VEČER.

Topla večer krajem rujna. IRINA i CHRIS sjede pred kafićem s pogledom na more. IRINA izgleda spokojno. CHRIS se trudi izvesti trik s kovanicom od pedeset centi. No, gips ga sprječava, i novčić mu ispadne. IRINA ga podigne i baci u more.

CHRIS

Čudna si.

IRINA se nasmiješi.

CHRIS

Onaj šamar koji si neki dan dobila;
samo si trepnula.

IRINA

To je imigrantski treptaj. Treba puno truda za to. Idući put kad me netko ošamari, napraviti ću nešto po tom pitanju.

CHRIS

Jesi li radila nešto po tom pitanju prije

nego što si se doselila u London?

IRINA

Da, ali je to bilo drugačije.

IRINA

Na koji način?

IRINA

Sad mogu sve ono što nikad ne bih bila u stanju da sam ostala u svijetu koji sam poznavala.

CHRIS

Je li moja prisutnost dio te promjene?

IRINA

Možda.

CHRIS

Zašto si ostala? Stvarno hoću znati.

IRINA

Morala sam saznati nešto o sebi.

CHRIS

Što?

IRINA

Gdje pripadam?

CHRIS

Jesi li saznala?

IRINA kime glavom, da.

CHRIS

Gdje pripadaš?

IRINA pogleda oko sebe. S morem u pozadini, svakodnevni ranovečernji život u primorskom gradiću, van sezone. Ljudi polako prolaze ili stoje i razgovaraju dok se brodići ljuljaju u luci. Iznenada, dašak toplog vjetrova puhne IRINI u lice.

IRINA

Pripadam u ovaj trenutak s tobom.

CHRIS

Koliko će ovaj trenutak trajati?

IRINA

Nadam se do sutrašnjeg odlaska dok ne uhvatim avion.

CHRIS ustane i pruži IRINI svoju bandažiranu ruku.

IRINA

Možda će ovaj trenutak postati dio nekog drugog trenutka kojem ću također pripadati.

IRINA primi CHRISA za ruku i stisne ju malo prejako. CHRIS povuče ruku, boli ga. Kad krenu hodati jedno pored drugoga, IRINA stavi ruku oko CHRISA.

IRINA

Hoćemo li negdje na kavu?

SCENA 128

INT. EXT. IRININ STAN I ULICA PRED IRININOM KUĆOM.
ISTOČNI LONDON. JUTRO.

Irinina ruka sipa šećer u kavu, zatim podiže šalicu. Neko vrijeme trag od pare ostane na sjajnoj površini.

Naslonjena na pisaći stol, IRINA pijucka kavu, zatim pogleda prema kartonskim kutijama koje zauzimaju sredinu sobe. Kutije su otvorene, a brojne knjige i

rukopisi razbacani su po podu. Raspakirala je svoj spisateljski pribor.

IRINA priđe laptopu koji stoji na besprijekorno čistoj površini njenog stola te ga upali. Dok se računalni program diže, IRINA otiđe i vrati se s knjigom u ruci. Riječ je o knjizi Dostojevskog ‘Slučajna obitelj’. IRINA odloži knjigu na stol. Ponovno ode i vrati se s očevim remenom s petokrakom na kopči. Drži ga pažljivo, zatim ga stavi nasuprot knjige. Za nekoliko se trenutaka vrati s još jednim predmetom – omotnicom sa službenim pečatom na kojem piše ‘Lunar House. Immigration Office’. Sjedne za stol, nakratko oklijeva, zatim baci omotnicu kraj laptopa.

Duboko zamišljena, IRINA se ljulja u stolici, previše se nagne i padne. Kad padne na pod, slučajno stisne ‘Play’ na svojoj telefonskoj sekretarici. Začuje se sintetički glas koji kaže ‘Nemate poruka’. IRINA ustane s poda.

Dok stoji kraj stola, IRINA nakratko masira stražnji dio glave koji ju je zabolio od pada, zatim se okrene i pogleda prema velikoj fotografiji na zidu iza nje. To je uvećana fotografija sivkaste mrlje koja je nekad davno označavala mjesto na koje je njen otac naslanjao glavu u njihovoj moskovskoj kuhinji. IRINA raširi dlan, poljubi si vrhove prstiju te nakratko položi dlan na sivkastu mrlju na fotografiji.

Zajedno s IRINOM idemo do otvorenog prozora. Naslonjena na prozorsko krilo pogleda van. Nakon što neko vrijeme koncentrirano promatra Chrisov prazni prozor, IRINA baca pogled niz ulicu te otkriva jutarnju svakodnevicu naselja u Istočnom Londonu; par starijih žena razgovara držeći kolica za kupovinu, troje malene djece igra se s loptom koja zaglavi ispod auta koji se upravo parkirao, žena izađe iz obližnje kuće i snažno povuče dijete u kuću. Početak je prekrasnog jesenjeg dana. IRINA se malo strese. Hladno je. Vrati se na sredinu sobe, navuče kardinigan i klekne kraj kazetofona. Treba joj nekoliko trenutaka da pronađe određenu pjesmu, zatim se vrati na prozor

i omota se kardiganom. Osjeća se ugodno. Podigne glavu i ponovno pogleda na ulicu. Nasmije se. U ovom trenutku glazba krene svirati. Čuje se spori, repetitivni ritam pjesme „Birthday Song“ grupe „The Fall“

PJESMA

And though, my darling
There's another side you never see
Another side
I know darling
You know It's there
I'm pointing to it now
Oh, you
Your eyes they convey me to a foreign
country
And is
this
your birthday?⁹

Bilješke

1. 'I Lost It', pjesma Lucinde Williams, 1998.

Mislim da sam je izgubila / Javi mi naiđeš li na nju / Javi mi ako mi je ispala / Negdje na sporednoj cesti / Novac je ne može zamijeniti / Uspomene je ne mogu izbrisati / I znam da nikad neću pronaći / Drugu nalik na nju

2. Isto.

Daj mi nešto ljubavi da me ispuni / Daj mi nešto vremena, daj mi koju stvar / Daj mi znak / Daj mi koji razlog / Jesi li dovoljno težak da me zadržiš / Osjećam se kao da bi me moglo otpuhati

3. 'F-'Oldin' Money', pjesma grupe The Fall, 1999 (prejev pjesme američkog rokabilij pjevača Tommyja Blakea iz 1959.)

Otišao sam u banku sam' da uzmem malo / love / Rekli su mi vrlo tiho / Već me hvataju tegobe / Rekli su / 'Ti nemaš kuću, ti nemaš pos'o' / Ja nemam struju i nemam prozor / Trebat će puno love da se smiri / moje srce / Kad bi bar u ruke dobio / nekakve smotuljce

4. André Gide, 'Vatikanski prodruzi', Zemaljska hrana, Školska knjiga / Alfa, Zagreb, 1999.; prijevod Zlatko Crnković, str. 164. Ovdje navedeni ulomak samo je djelomični citat i parafraziran je.

5. Otišao sam u socijalno samo za / malo mirovine / Bio sam u gabuli, trebao sam nekoga / da dvori me

6. Otišao sam u banku samo dići malo / love / Kažu 'Drago nam te vidjeti' / Al' mene ščepaše tegobe / Nemam kuću, nemam posao...

7. 'What goes on', pjesma The Velvet Underground, tekst: Lou Reed, 1969.

Što ti prolazi mislima / Osjećam se naopako

8. Zaboga, zaljubimo se / Nije greška nazvati to ljubavlju / Evo romanse koju možemo isprobati / Evo šanse koju ne možemo poreći / Dok nam nebo daje predah / Za Boga, zaljubimo se do neba

9. 'Rođendanska pjesma'

I premda, draga moja / Postoji druga strana koju nikada ne vidiš / Druga strana / Znam draga / Znaš da je tamo / Sad pokazujem na nju / O ti / Tvoje oči me prenose u stranu / zemlju / I je li / ovo / tvoj rođendan?

Dubravka Šantolić Cherubini

Pogovor

Scenarij za film *Moneystains* napisan je sredinom 1990-ih godina u vrijeme izbjeglištva Brede Beban u Londonu. Tijekom naših susreta i razgovora u tom periodu u Trstu i u Ljubljani pričala mi je mnogo o scenariju, te mi je prije dva desetaka godina dala posljednju verziju teksta uz komentar: Evo, da vidiš kako ja pišem, pa ćeš mi reći što misliš.

Moneystains je originalni scenarij, djelomice autobiografski, koji je napisala Breda uz suradnju Hrvoja Horvatića, njenog dugogodišnjeg suradnika i partnera. Ukjučio se i Chris Darke, filmski kritičar i pisac iz Londona, koji je tijekom suradnje postao njihov bliski prijatelj.

Breda je već predvidjela glavne glumce u filmu: za ulogu CHRISA odlučila se za mladog engleskog glumca, Daniela Craiga, tih godina još nepoznatog u svijetu filma, dok je ulogu Irine namijenila Ireni Mičijević (1972. - 2017.), u to vrijeme mladoj glumici, koja je tek stigla u London iz Beograda. Irena Mičijević kasnije je bila protagonistica u dva Bredina rada: *Beautiful Exile* (2003.) i *My Funeral Song* (2010.).

Tekst za *Moneystains* čitao se u periodu samog stvaranja i o njemu se razgovaralo među njenim prijateljima i nekim istaknutim ljudima u svijetu filma u Engleskoj, koji su je potaknuli da nastavi na njemu raditi. S obzirom da bi se film snimao u istočnom Londonu i na nekim lokacijama u Sloveniji, već je pronašla jednog značajnog producenta u Londonu i jednog slovenskog. Scenarij je bio predstavljen na IFFR-u – Internacionalnom filmskom festivalu u Rotterdamu 1998., gdje je izazvao priličan interes, kako festivalskog žirija tako i drugih producenata. Nakon neočekivanog problema s engleskim producentom i iznenadne tragične smrti Hrvoja Horvatića 1997. godine, te iako je već bila dovršila izbor glazbe i finalizirala scenarij, Breda je odlučila da film neće nikada snimiti.

Još od sredine 1970-ih, Breda je bila uspješna umjetnica u Zagrebu i diljem Jugoslavije te je izlagala u brojnim galerijama suvremene umjetnosti; komisija koju

je predvodio Achille Bonito Oliva izabrala ju je na Salonu mladih u Zagrebu za predstavnicu Jugoslavije na Bijenalu u Sydneyju 1984.

Kasnih je 70-ih i početkom 80-ih uvrštena među protagoniste jugoslavenske video umjetnosti. Tokom dvadesetogodišnje karijere u Londonu, proširila je svoju vizualnu produkciju na filmove namijenjene za prikazivanje u galerijama, mini-mjuzikle i druge inovativne projekte, kao što su *imagine art after* i *The Endless School*, te je u Velikoj Britaniji postala jedna od najeminentnijih umjetnica.

Izdanje njenog neobjavljenog scenarija upotpunjuje raznolikost talenata Brede Beban u rasponima mnogih područja umjetnosti, te iznova ukazuje na neprestanu inovativnost njenog stvaralačkog rada, čijem se već bogatom opusu sada pridružuje i ovaj scenarij. Nakon objavljivanja originalnog teksta na engleskom jeziku i u prijevodu na talijanski, u Trstu 2022., sada ga predstavljamo i u hrvatskom prijevodu.

Cilj ove publikacije je odati počast umjetnici i zahvala je za emocije koje su Bredini radovi u nama pobudili.

Chris Darke

Isječak iz „Fragments for H: a personal tribute to Hrvoje Horvatić” u *Vertigo*, vol. 1, 8, Summer 1998.

Hrvoja Horvatića i Bredu Beban, njegovu partnericu u životu i radu, prvi sam put upoznao kroz retrospektivu njihovih videa u Whitechapel galeriji 1994.

Nedugo nakon toga, dok sam intervjuirao Bredu i Hrvoja za članak u časopisu, otkrio sam da su oni zaista par umjetnika-filmaša koji rade s videom. Već su stekli svjetsku reputaciju kao video-umjetnici, no njihovi su utjecaji dolazili iz svijeta filma, konceptualne umjetnosti i bizantinske estetike. Intervju se odužio, koristili smo ga kao izliku za duge ručkove. Učestalo smo razgovarali, jeli i pili zajedno; svaki vikend. Nisam nikad toliko istraživanja posvetio jednom članku.

Afiniteti su isplivali na površinu i razvilo se prijateljstvo. To će za mene ostati formativan odnos. Rijetka su prijateljstva tako intimna kao ona skovana kroz kreativnu suradnju. Hrvoje i Breda od svojih su suradnika i posade napravili obitelj; pristup je to procesu koji je proizveo odanost i srodstvo. Svoje su partnerstvo proširili kako bi uključili druge.

Proveli smo skoro dvije godine pišući scenarij za dugometražni film, nas troje zatvoreni tjednima i mjesecima u nizu, buljeći u redove papirića zalijepljenih na zidu, u potrazi za idejom kad je nestajalo inspiracije. Scenarij koji smo zajedno napisali, razvijen iz Hrvojeve i Bredine originalne priče, zove se *Moneystains*. Radili smo osamnaest mjeseci, pukli. Prestali. Počeli ponovno. Bilo je to sve što pisanje u suradnji s nekim treba biti, iritantno, iscrpljujuće, inspirativno.

Životopisi

Breda Beban

Breda Beban (1952. – 2012.) bila je umjetnica, sineastica i kustosica/ kreativna producentica čiji se rad bavi suvremenim poimanjima subjektivnosti i emocija koje se rađaju na marginama velikih priča o geografiji, politici i ljubavi. Filmovi i fotografije Brede Beban prepoznati su kao jedinstveni izrazi intimnosti, ranjivosti i autentičnosti.

Rođena u Novom Sadu 1952., u nekadašnjoj Jugoslaviji, Breda Beban je odrastala u Makedoniji i Hrvatskoj. Slikarstvo je studirala na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu. Karijeru je počela kao slikarica i umjetnica performansa, a sredinom osamdesetih, nakon što je sreća Hrvoja Horvatića, svog umjetničkog i životnog partnera, krenula se baviti filmom, videom i fotografijom. Nakon izbijanja rata u bivšoj Jugoslaviji 1991., kao emigranti su zajedno putovali od mjesta do mjesta dok se na kraju nisu skrasili u Londonu, gdje su nastavili suradnju sve do Horvatićeve prerane smrti 1997. Radeći samostalno i/ili u suradnji s drugim umjetnicima i sineastima, stvorila je čitav niz radova koji su bili izlagani u najznačajnijim muzejima suvremene umjetnosti u Europi i Sjedinjenim Američkim Državama.

Breda Beban živjela je u Londonu i Sheffieldu, gdje je bila profesorica medijskih umjetnosti na Sveučilištu Sheffield Hallam. Preminula je 2012., ostavivši mnogobrojne projekte nedovršenima.

Hrvoje Horvatić

Hrvoje Horvatić (1958. – 1997.) studirao je na Akademiji za kazalište, film i televiziju, današnjoj Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu.

Radio je u Jugoslaviji i Ujedinjenom Kraljevstvu, u suradnji s Bredom Beban, na brojnim dugometražnim igranim filmovima i dokumentarcima te je režirao nekoliko kratkometražnih filmova. S Bredom Beban i Chrisom Darkeom, radio je na scenariju za dugometražni igrani film *Moneystains*.

Chris Darke

Chris Darke je pisac i filmski kritičar iz Londona. Njegovi su tekstovi objavljivani u brojnim časopisima, uključujući *Sight & Sound*, *Film Comment* i *Cahiers du Cinema*. Također je i autor nekoliko knjiga, uključujući *La Jetée* (*BFI Film Classics*, 2016.) i *Light Readings: Film Criticism and Screen Arts* (2000.).

Institut za suvremenu umjetnost/
Hrvatska – 10000 Zagreb, Trg kralja Tomislava 20
info@institute.hr
<http://www.institute.hr/>

Trieste Contemporanea Committee
Italija – 34122 Trieste via del Monte 2/1
info@triestecontemporanea.it
<https://www.triestecontemporanea.it/>

tsc
ont

ica
Institute for
Contemporary
Art Zagreb

978-953-8027-15-4